

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA
I GMINY CIEPIELÓW DO ROKU 2030
PROJEKT

Ciepielów, 2024

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska

ul. Kopańskiego 10/10

71 – 050 Szczecin

Autorzy:

mgr. Katarzyna Helińska

mgr inż. Anna Kasperska

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Spis treści

Wprowadzenie	6
Wykaz skrótów	7
Podstawy formalno-prawne.....	8
Wnioski z diagnozy	9
1. Sfera społeczna.....	9
1.1. Ludność i procesy demograficzne	9
1.2. Edukacja	11
1.3. Kultura, sport, rekreacja.....	11
1.4. Aktywność samorządowa.....	12
1.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	12
1.6. Pomoc społeczna.....	12
1.7. Zdrowie.....	12
Sfera gospodarcza	13
2.1. Gospodarka i rynek pracy.....	13
2.2. Bezrobocie	13
2.3. Rolnictwo.....	13
Sfera przestrzenna.....	13
3.1. Środowisko naturalne	13
3.2. Infrastruktura	14
3.3. Warunki mieszkaniowe	14
3.4. Cyfryzacja.....	14
3.5. Mobilność	14
3.6. Gospodarka odpadami	14
3.7. Turystyka	15

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Wyniki badania ankietowego	15
Wyzwania dla rozwoju gminy Ciepiałów	17
Analiza SWOT	19
Związek przyczynowo-skutkowy	22
Rekomendacje	23
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	25
Wskaźniki rezultatu Strategii	33
Spójność z dokumentami strategicznymi	40
Poziom unijny	40
Poziom krajowy	40
Poziom regionalny	40
5.1.1. Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego	40
5.2.2. Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego na lata 2021-2030	45
Dokumenty wykonawcze	48
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Ciepiałów	52
Kluczowe uwarunkowania rozwojowe gminy Ciepiałów	52
Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa	53
Infrastruktura techniczna	57
Infrastruktura społeczna	59
Zagrożenie powodziowe:	59
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Ciepiałów	59
5.2.3. Obszar strategicznej interwencji (OSI)	60

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

5. Strategiczne obszary produkcji rolniczej	66
Podsumowanie	67
Ramy finansowe i źródła finansowania	68
System wdrażania oraz monitorowania, ewaluacji, aktualizacji Strategii w kolejnych latach	69
1. System wdrażania	69
2. Monitoring i ewaluacja	70
3. Aktualizacja	71

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy jest istotnym narzędziem umocowanym prawnie do zintegrowanego zarządzania gminą i stanowi podstawę do kreowania przyszłego jej rozwoju. „Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku” opracowano na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 ze zm.). Strategia jest najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego wskazująca kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego w celu sprawnego kierowania gminą. Podstawową potrzebą opracowania dokumentów jest ukierunkowanie rozwoju gminy do zmieniających się potrzeb. Stanowi kluczowy program zawierający potencjalne wytyczne umożliwiające wewnętrzny i zewnętrzny rozwój gminy w perspektywie wytyczenia jej długoterminowego kształtu polityki. Celem strategii jest zdiagnozowanie problemów i potrzeb rozwojowych, potencjału rozwoju oraz obszarów, na których należy podjąć istotne działania. Służy zapobieganiu procesom marginalizacji negatywnych zjawisk występujących w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Podstawą do opracowania „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku” była uprzednio sporządzona „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”. Została zredagowana jako osobny dokument, na podstawie którego opracowano wnioski przy tworzeniu Strategii. Przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy Ciepiałów w ramach zwiększenia udziału mieszkańców w tworzeniu strategii. Wnioski przedstawiono w formie analizy SWOT w trzech płaszczyznach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Na podstawie wniosków przystąpiono do określenia wizji, misji gminy oraz celów strategicznych stanowiących trzon Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów. Cele strategiczne jako horyzontalna wizja i długoterminowe plany są fundamentem strategii rozwoju. Do celów strategicznych jako ich rozwinięcie opracowuje się cele operacyjne o krótszym horyzoncie czasowym. Realizacja celów operacyjnych stanowi podstawę do osiągnięcia celów strategicznych. Wyznaczono kierunki działań umożliwiających realizację wyznaczonych celów wraz z oczekiwanymi rezultatami oraz źródłami ich sfinansowań.

W ramach Strategii opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Ciepiałów wraz z rekomendacjami dotyczącymi kształtowania polityki przestrzennej do roku 2030. Model ten został opracowany w oparciu o postanowienia wynikające bezpośrednio z obowiązujących zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Ciepiałów oraz Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego. „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030” jest dokumentem nadrzędnym w stosunku do pozostałych planów, strategii i programów obowiązujących na terenie gminy. Jedną z przesłanek sporządzenia „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku” jest spójność zadań priorytetów rozwojowych z aktualnymi dokumentami strategicznymi. Wyznaczone cele rozwoju w dokumentach wyższego szczebla są obligatoryjne i należy wykazać spójność z celami określonymi w strategii. Dokumentami wyższego szczebla są: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2030. W celu oceny realizacji wdrażania ustalonych działań opracowano narzędzia monitoring, ewaluacji i aktualizacji niniejszej Strategii.

2. Wykaz skrótów

ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
CAVI - skrót od angielskiego terminu „computer assisted web interview”
EBI - Europejski Bank Inwestycyjny
EBOR - Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
GUS - Główny Urząd Statystyczny
KSRR 2030 – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
MOF – miejskie obszary funkcjonalne;
MOFW – wiejskie obszary funkcjonalne
MPZP - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
OSI – Obszar strategicznej inwestycji;
OSP - Ochotnicza straż pożarna
OZE - odnawialne źródła energii
PGWWP - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PM10 - mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek o średnicy nie większej niż 10 µm.
POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna
PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich;
PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RF -Referat Finansowy,
RPORiI - Referat Prawno-Organizacyjny Rozwoju i Inwestycji,
RRGKiOŚ - Referat Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.
SOŻ - Strategiczne obszary żywicielskie
SUiKZP - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia);
UMiG – Urząd Miasta i Ciepiałów
WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WPF - Wieloletnia Prognoza Finansowa.

3. Podstawy formalno-prawne

Strategia rozwoju gminy jest umocowana prawnie w szczególności w ustawach:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Od dnia 13 listopada 2020 r. obowiązują zmiany wprowadzone z ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Zmienionych zostało ponad 20 aktów prawnych, w tym również dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego. Podstawa prawna dotycząca strategii rozwoju gminy została umocowana prawnie po raz pierwszy w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Nowelizacja wskazała dodatkowe obszary, które należy uwzględnić w strategii m.in.:

- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz fakultatywnie obszary strategicznej interwencji dla gminy, ramy finansowe strategii.

Kluczowym dokumentem państwa w zakresie średnio i długoterminowej polityki rozwoju jest przyjęta w 2017 roku przez Radę Ministrów „Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Strategia postuluje nowe podejście do polityki rozwoju w oparciu o odpowiedzialność społeczną i równowagę terytorialną. Funkcję wdrożeniową w tym zakresie pełni natomiast Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 przyjęta w 2019 roku. Określa ramy prowadzenia polityki regionalnej opartej o cele wyznaczone na poziomie krajowym i zasoby własne przy aktywniejszym uczestnictwie rządu oraz aktywnym uczestnictwie samorządu oraz partnerów społeczno-ekonomicznych.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 określa kierunku rozwoju regionu mazurskiego. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów będzie realizować zadania z zakresu potrzeb gminnych oraz wyznaczonych przez strategię wyższego szczebla, umożliwiając ukształtowanie rozwoju polityki gminy w zgodzie z wyznaczonymi wcześniej założeniami krajowymi i regionalnymi. Ramy czasowe dla obu strategii zostały ustalone na rok 2030, co sprzyja ich integracji w realizacji wspólnych celów.

Wyzwaniem dla samorządu jest finansowanie założonych działań na rzecz gminy. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku realizowana będzie przy wykorzystaniu planów inwestycyjnych gminy, funduszy krajowych oraz unijnych.

Na czas publikacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów umocowany w prawie zapis, pozwala na dobrowolności wykonaniu przez gminy strategii rozwoju. Z dniem 1 stycznia 2026 ma wejść z życiem zmiana ustawy, wprowadzając zmiany w art. 75 pkt 2 „*Gmina opracowuje strategię rozwoju gminy*”. Obowiązkiem gminy będzie ustanowienie strategii rozwoju gminy. Z perspektywy horyzontalnej gminy powinny mieć gotowy dokument strategiczny z dniem 1 stycznia 2026.

4. Wnioski z diagnozy

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały wnioski na podstawie uprzednio sporządzonej „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”. Opracowanie diagnozy jest wymogiem wynikającym z ustawy z dnia 8 marca 1999 r. o samorządzie gminnym. Diagnoza stanu istniejącego gminy Ciepiałów objęła trzy sfery: społeczną, gospodarczą oraz przestrzenną. W ramach analizy poszczególnych sfer określono istniejące bariery oraz lokalne atuty, stanowiące podstawę do opracowania analizy SWOT oraz dalszej części operacyjnej.

W aspektach strefy społecznej uwzględniono wnioski z zakresu:

- Ludność i procesy demograficzne,
- Edukacja,
- Kultura, sport, rekreacja,
- Aktywność samorządowa,
- Bezpieczeństwo publiczne,
- Pomoc społeczna,
- Zdrowie ,

W aspektach strefy gospodarczej uwzględniono wnioski z zakresu:

- Gospodarka i rynek pracy,
- Bezrobocie,
- Rolnictwo.

W aspektach strefy przestrzennej uwzględniono wnioski z zakresu:

- Środowisko naturalne,
- Infrastruktura,
- Warunki mieszkaniowe,
- Cyfryzacja,
- Mobilność,
- Gospodarka odpadami,
- Turystyka.

4.1. Sfera społeczna

4.1.1. Ludność i procesy demograficzne

1. W okresie 2018–2023 gmina Ciepiałów odnotowała wyraźny spadek liczby ludności. W 2019 roku liczba mieszkańców wynosiła 5530, jednak już rok później, w 2020 roku, populacja zmniejszyła się o ponad 200 osób do 5323. Był to największy spadek w analizowanym okresie. W 2023 roku populacja wynosiła 5187 osób, co oznacza, że w ciągu pięciu lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 343 osoby. Ten trend może wskazywać na problemy związane z **migracją, starzeniem się społeczeństwa lub negatywnym przyrostem naturalnym**, co może wymagać interwencji w strategii rozwoju gminy.

2. W strukturze demograficznej niewielką przewagę mają kobiety, które w 2023 roku stanowiły 50,3% populacji, co przekłada się na 2606 osób. Liczba mężczyzn wynosiła 2581 osób, co stanowiło 49,7% populacji. Różnica ta jest niewielka, co wskazuje na stosunkowo zrównoważoną strukturę płci.
3. Największe skupiska ludności znajdują się w miejscowościach:
 - Ciepiałów – **732 osoby**,
 - Wielgie – **595 osób**,
 - Łaziska – **407 osób**.
4. Te miejscowości stanowią główne ośrodki gminy i mogą być **kluczowe dla rozwoju infrastruktury oraz lokalnych usług**. W strategii warto skupić się na rozwoju tych miejscowości, inwestując w poprawę infrastruktury drogowej, edukacyjnej i kulturalnej, aby wspierać ich dalszy rozwój.
5. Gęstość zaludnienia wynosząca 38,4 osoby na km², jest znacząco poniżej średniej krajowej (119,9 osób/km²), wojewódzkiej (155 osób/km²) oraz powiatowej (42,6 osób/km²). Niska gęstość zaludnienia może wskazywać na problemy z depopulacją, ograniczoną atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjalne wyzwania w efektywnym świadczeniu usług publicznych. Wykazano potrzebę działań zatrzymujących mieszkańców oraz poprawiających atrakcyjność osiedleńczą i warunki życia.
6. W badanym okresie gmina Ciepiałów odnotowała **ujemne saldo ruchu naturalnego**, co wskazuje na **starzenie się społeczności lokalnej**. Największy spadek liczby ludności (-45) miał miejsce w 2020 roku, co najprawdopodobniej było skutkiem pandemii COVID-19. W kolejnych latach saldo ruchu naturalnego stopniowo się poprawiało, osiągając w 2023 roku wartość (-19), co jednak nadal wskazuje na trudności związane z postępującym starzeniem się populacji. Ujemne saldo ruchu naturalnego nie jest problemem tylko gminy Ciepiałów – podobne tendencje występują w całym powiecie lipskim oraz w województwie mazowieckim od 2021 roku.
7. W latach 2018–2023 gmina Ciepiałów borykała się z problemem ujemnego salda migracyjnego, co oznacza, że więcej **osób wyjeżdżało z gminy** niż do niej przyjeżdżało. Największe odpływy ludności zanotowano w 2020 roku (-1,13), a w 2023 roku saldo migracyjne wyniosło aż -5,18. Taki trend wskazuje na odpływ mieszkańców, głównie do większych miast oraz ośrodków miejskich. Co istotne, saldo migracji zagranicznych pozostawało w większości analizowanych lat zerowe, co oznacza, że migracje międzynarodowe nie miały istotnego wpływu na zmiany demograficzne gminy.
8. W analizowanym okresie liczba zawieranych małżeństw oscylowała w granicach 20–34 rocznie, a liczba urodzeń wynosiła od 39 do 54. Nie zaobserwowano jednak bezpośredniej korelacji między liczbą zawieranych małżeństw a urodzeń. Wskaźnik małżeństw na 1000 mieszkańców osiągnął najniższy poziom w 2020 roku (4,51), co można powiązać z ograniczeniami wynikającymi z pandemii, po czym wzrósł w 2022 roku do 6,27 i ponownie spadł w 2023 roku do poziomu 3,84. Wskaźnik urodzeń na 1000 mieszkańców spadał stopniowo od 2018 roku, z wyjątkiem ożywienia w 2023 roku, kiedy osiągnął wartość 7,49.
9. Pandemia COVID-19 miała istotny wpływ na demografię gminy, szczególnie w zakresie spadku liczby małżeństw i urodzeń w 2020 roku oraz wzrostu liczby zgonów, co wpłynęło na ujemne saldo ruchu naturalnego. Choć w kolejnych latach sytuacja demograficzna uległa pewnej poprawie, skutki pandemii pozostawiły trwałe ślady na strukturze społecznej gminy, przyspieszając procesy demograficzne związane z kurczeniem się populacji.

10. W 2023 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 61,48% populacji, co jest zbliżone do wskaźnika województwa mazowieckiego (61,79%). Gmina ma także wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (15,28%) i rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego (39,2), co może sugerować większe wyzwania dla systemu wsparcia społecznego w przyszłości.

11. Poziom warunków życia mieszkańców gminy Ciepiałów określono zagregowanym wskaźnikiem 0,27 - jako niższy średni.

WNIOSKI

Gmina Ciepiałów stoi w obliczu poważnych wyzwań demograficznych, związanych z postępującym starzeniem się społeczeństwa oraz odpływem ludności. Gmina Ciepiałów będzie nadal odnotowywać spadek liczby mieszkańców, w tym liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa, zwłaszcza wzrost liczby najstarszych mieszkańców, będzie wymagać dostosowania polityki społecznej, infrastruktury oraz usług lokalnych do potrzeb osób starszych.

4.1.2. Edukacja

1. W gminie Ciepiałów funkcjonują trzy placówki oświatowe: dwie szkoły podstawowe oraz przedszkole, które prowadzi gmina. Nie ma żłobków, oddziałów żłobkowych ani klubów dziecięcych. Szkoły podstawowe różnią się wielkością i charakterem – jedna ma cechy szkoły miejskiej, druga wiejskiej, co wpływa na liczebność klas, liczbę personelu, koszty utrzymania i komfort uczniów. W latach 2017–2022 liczba uczniów spadła o 22,09%, co wynika z niższej dzietności i migracji. Wyniki egzaminów ósmoklasistów w 2023/2024 roku były zróżnicowane: język polski powyżej średniej województwa, matematyka poniżej średniej wojewódzkiej, a język angielski powyżej średniej powiatowej, ale poniżej województwa.
2. Jakość edukacji w gminie Ciepiałów jest na średnim poziomie (40%), co pokrywa się z wnioskami z diagnozy. Negatywne głosy wskazują na konieczność poprawy w zakresie edukacji w gminie.
3. Gmina Ciepiałów odnotowuje wyraźny spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych, co może negatywnie wpływać na rozwój edukacji i stabilność placówek oświatowych.

WNIOSKI

Gmina zmaga się ze spadkiem liczby uczniów, co wymaga monitorowania i wsparcia oświaty, szczególnie w zakresie poprawy poziomu edukacji, zwłaszcza matematyki. Negatywnie na rozwój młodych rodzin wpływa brak żłobków i klubów dziecięcych, co może pogłębiać problem.

4.1.3. Kultura, sport, rekreacja

1. Kluczowe ośrodki kulturalne w gminie Ciepiałów to Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna, wraz z Filią w Wielgiem, na których organizowane są zajęcia skierowane do różnych grup wiekowych, w szczególności promując aktywność dla seniorów i angażujące różnych odbiorców. Gmina prowadzi liczne akcje promujące czytelnictwo i inne projekty kulturalne. Funkcjonuje również Stowarzyszenie Ludzi Sztuki „Grupa Działania” oraz Koła Gospodyń Wiejskich.
2. Od 2018 roku wskaźnik czytelnictwa w gminie sukcesywnie wzrastał, osiągając średni wynik w porównaniu z innymi gminami w 2023 roku. Wzrost liczby czytelników wyniósł

6,48% na przestrzeni sześciu lat, mimo wyzwań związanych z pandemią i rosnącą popularnością e-booków.

3. Gmina Ciepiałów dba o stan infrastruktury sportowej zapewniając do użytkowania kompleks sportowo rekreacyjny, mini kompleksy sportowo rekreacyjne, boiska, place zabaw dla dzieci czy też bezpłatne siłownie zewnętrzne.

WNIOSKI

Kultura, sport i rekreacja stanowią ważny element wpływający na jakość życia mieszkańców Gminy Ciepiałów. Rosnący wskaźnik czytelnictwa, liczba czytelników wskazują na pozytywny wpływ lokalnych inicjatyw kulturalnych na rozwój społeczności. W dalszych działaniach istotne będzie kontynuowanie wsparcia dla edukacji kulturalnej oraz integracji różnych grup wiekowych.

4.1.4. Aktywność samorządowa

W gminie Ciepiałów wzrost aktywności wyborczej jest widoczny w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, utrzymując frekwencję na poziomie 14,73-36,52% (parlamentarne) i 39,72-62,94% (prezydenckie), porównywalnie z innymi miejscowościami.

4.1.5. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w gminie jest na dobrym poziomie i zapewniane jest dzięki funkcjonującemu Posterunkowi Policji w Ciepiałowie oraz pięciu jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych typu S.

4.1.6. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w gminie realizowana była za pośrednictwem działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepiałowie. Gmina reaguje na istniejące problemy poprzez uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024.

4.1.7. Zdrowie

1. Na obszarze gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ciepiałowie, który zatrudniał w 2023 roku łącznie 9 osób. Liczba pacjentów korzystających ze świadczenia lekarza POZ w Ciepiałowie to: 3216 osoby.
2. Wysoki wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jedną aptekę ogólnodostępną w gminie Ciepiałów wskazuje na niski poziom dostępności usług farmaceutycznych. W gminie przypada aż 5187 mieszkańców na jedną aptekę, co znacząco przewyższa średnią województwa mazowieckiego, wynoszącą 3503 mieszkańców na aptekę. Taka sytuacja może negatywnie wpływać na poziom opieki zdrowotnej i dostępność leków dla mieszkańców.

WNIOSKI

Dostęp do usług medycznych w gminie Ciepiałów wymaga poprawy ze względu na wysokie zapotrzebowanie mieszkańców na świadczenia lekarskie i usługi apteczne, co wskazuje na konieczność podjęcia dodatkowych działań w tym zakresie.

4.2. Sfera gospodarcza

4.2.1. Gospodarka i rynek pracy

1. W strukturze gospodarczej dominują usługi, przemysł i budownictwo, udział tego ostatniego jest wyróżniający na tle regionu i podobnych gmin. Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie świadczy o tendencji wzrostowej, osiągając obecnie poziom 81 podmiotów na 1000 mieszkańców. Obserwowalny jest również wzrost liczby mikrofirm, których w 2022 roku było 408, co stanowi pozytywny trend, jednakże stanowi niski procent w porównaniu do powiatu oraz całego województwa mazowieckiego. Liczba osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą wynosiła 71 na 1000 mieszkańców, co świadczy o rosnącej przedsiębiorczości. Mimo to, gmina Ciepiałów ma niższy wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w porównaniu do średniej powiatowej, co może wskazywać na wolniejszy rozwój strefy biznesowej, czemu nie sprzyja brak dużych zakładów przemysłowych.
2. Pomimo trudnej sytuacji gospodarczej, dochody gminy rosły, jednak wpływy z podatku CIT na mieszkańca w gminie Ciepiałów w 2022 r. wyniosły tylko 5,74 zł, znacznie poniżej średniej wojewódzkiej (312,44 zł). Wskazuje to na niską aktywność przedsiębiorstw i różnice w strukturze gospodarczej.

WNIOSKI

Mimo wzrostu liczebności przedsiębiorstw, potencjał gminy jest ograniczony do generowania większych wpływów budżetowych oraz tworzenia licznych miejsc pracy.

4.2.2. Bezrobocie

Poziom bezrobocia w gminie pozostaje stabilny, oscylując wokół 8,5%-8,7% w latach 2018-2023, z najwyższym wskaźnikiem 10% w 2020 roku, co mogło być związane z pandemią.

4.2.3. Rolnictwo

Struktura gospodarcza gminy opiera się głównie na rolnictwie o powierzchni zasiewów rolnych 1028 ha. W gminie funkcjonuje 1 387 gospodarstw indywidualnych, a średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 7,47 ha. Rolnictwo odgrywa kluczową rolę w lokalnej gospodarce (obszar zakwalifikowany do SOŻ), jedynie 21% mieszkańców utrzymuje się ze źródeł pozarolniczych.

4.3. Sfera przestrzenna

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wynosi 100%.

4.3.1. Środowisko naturalne

1. Gmina Ciepiałów cechuje się czystym środowiskiem naturalnym obejmującym formy ochrony przyrody, takie jak: korytarz ekologiczny Świętokrzyska - Dolina Wisły GKPdC-5C, użytki ekologiczne o numerach 112,113 oraz 5 pomników przyrody.

2. Gmina Ciepiałów należy do strefy mazowieckiej jakości powietrza (PL1404). W roku 2022 dla tej strefy przekroczony został poziom docelowy dla zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w pyłe zawieszonym PM₁₀, w odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi.

4.3.2. Infrastruktura

1. W latach 2017-2022 gmina Ciepiałów dysponowała infrastrukturą techniczno-sanitarną, z wodociągami wykorzystywanymi przez 83,2% mieszkańców, a kanalizacją jedynie przez 10,8%. Liczba awarii na sieci wodociągowej była stabilna (1-5 rocznie) do 2021 roku, lecz w 2022 roku wzrosła do 10, co może sugerować konieczność przeglądu instalacji. Długość sieci wodociągowej wynosiła 172,7 km, a kanalizacyjnej zaledwie 3,9 km. Średnie zużycie wody na mieszkańca spadło z 33,6 do 25,5 m³, co świadczy o poprawie gospodarki wodnej.
2. Gmina nie ma dostępu do sieci ciepłowniczej.

4.3.3. Warunki mieszkaniowe

W ostatnich latach warunki mieszkaniowe uległy pogorszeniu, co potwierdza wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców, wynoszący -0,28%. Warto jednak zauważyć, że średnia powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 3,41%, osiągając 84,8 m², co przekłada się na 30,2 m² na osobę. Pomimo niewielkiego spadku liczby mieszkań, wzrost powierzchni mieszkań wskazuje na lepszą dostępność przestrzeni oraz komfort warunków mieszkalnych dla mieszkańców.

4.3.4. Cyfryzacja

Gmina Ciepiałów nie wyróżnia się dostępnością szybkiego Internetu, z penetracją na poziomie 40,1% do 60,0%, zarówno w zakresie przepustowości 30 Mb/s, jak i 100 Mb/s, co jest porównywalne z innymi gminami w regionie.

4.3.5. Mobilność

Jakość komunikacji publicznej oceniana jest średnio. Droga krajowa nr 79 oraz sieć dróg powiatowych i gminnych zapewniają dobre połączenia komunikacyjne, wspierając mobilność mieszkańców i dostęp do usług. Niemniej jednak hałas generowany przez ruch drogowy, szczególnie w pobliżu krajowej nr 79, negatywnie wpływa na komfort życia, prowadząc do stresu i obniżenia jakości życia mieszkańców. Gmina nie dysponuje ścieżkami rowerowymi, co ogranicza możliwości aktywnego transportu i wpływa na zdrowie mieszkańców. Brak komunikacji zbiorowej może z kolei utrudniać mobilność osobom bez samochodu, w tym również z sąsiadującymi gminami.

4.3.6. Gospodarka odpadami

Ilość odpadów w gminie Ciepiałów wzrasta, przy czym największy procent pochodzi z gospodarstw rolnych i jest zbierany w formie zmieszanej oraz selektywnej. Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Od 2019 roku zauważono znaczny wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie oraz wzrost poziomu recyklingu. Mimo to, gmina utrzymuje się na niższym poziomie w porównaniu do średniej województwa mazowieckiego i powiatu lipskiego, co sugeruje skuteczne praktyki w gospodarce odpadami.

4.3.7. Turystyka

Gmina Ciepiałów dysponuje wysokim potencjałem turystycznym, opierając się na bogatych walorach krajobrazowych i dziedzictwie historycznym, w tym liczne obiekty sakralne. Dodatkowo, gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę turystyczną z licznymi szlakami rowerowymi.

4.4. Wyniki badania ankietowego

Aby dokładniej zbadać sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną gminy Ciepiałów, przeprowadzono badanie ankietowe w formie CAWI. Kwestionariusz miał na celu zrozumienie rzeczywistych potrzeb dorosłych oraz młodzież szkolną oraz ich opinii na temat poziomu rozwoju obszaru. W badaniu wzięło udział 52 osoby, z czego dominującymi grupami respondentów były osoby w wieku 25 – 34 oraz 35 – 49 lat. 28% mieszkańców udzielających odpowiedzi mieszkało w miejscowości Ciepiałów. Dzięki temu możliwe stało się zidentyfikowanie potencjału, ograniczeń i potrzeb rozwojowych gminy.

- Na podstawie dostarczonych danych nie można jednoznacznie stwierdzić, czy mieszkańcy są zadowoleni z życia w gminie. Większość ankietowanych oceniła poziom zadowolenia, jako neutralny i tak należy interpretować rezultat tego badania.
- Mieszkańcy pozytywnie oceniają rozwój gminy na przestrzeni ostatnich lat. Świadczy to o akceptacji kierunków inwestycyjnych i rozwojowych przyjętych przez władze gminy w ostatnich latach.
- Gmina nie jest postrzegana, jako atrakcyjna pod kątem szans na rynku pracy. Większość ankietowanych wskazuje na trudności w znalezieniu zatrudnienia.
- Dostęp do rekreacji i wypoczynku został oceniony niejednoznacznie. 44 % ankietowanych oceniło dostęp do rekreacji i wypoczynku, jako dobry i bardzo dobry. 50 % Wypowiedziało się negatywnie w powyższej kwestii. Sprawa ta wymaga z pewnością dalszej obserwacji.
- Część mieszkańców oceniła prace lokalnych instytucji pomocy społecznej, jako dobrą, jednakże 40% respondentów odpowiedziało negatywnie, wobec czego należy uznać powyższe głosy za wskazanie do usprawnienia działań w zakresie pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców.
- Ocena dostępność punktów handlowych i usługowych nie jest jednoznaczna. Z 51% głosów wynika pozytywna opinia dotycząca dostępu do sklepów i usług. 49% stanowią głosy negatywnie oceniające powyższy wskaźnik. Duża liczba negatywnych głosów świadczy o możliwościach tworzenia nowych sklepów, restauracji i punktów usługowych, co może przynieść pozytywne zmiany w gminie i przyczynić się do wzrostu miejsc pracy.
- Bezpieczeństwo publiczne w gminie według respondentów jest na dobrym poziomie.
- Jakość edukacji w gminie Ciepiałów jest na średnim poziomie (40%), co pokrywa się z wnioskami z diagnozy. Negatywne głosy wskazują na konieczność poprawy w zakresie edukacji w gminie.
- Ponad 65% ankietowanych uważa, że dostęp do kultury w gminie jest na niewystarczającym poziomie.
- Większość respondentów, których dotyczyła to pytanie, oceniła możliwości rozwijania się zawodowo w gminie Ciepiałów źle – ponad 48% oraz bardzo źle ponad 25%.

- Jakość komunikacji publicznej oceniana jest średnio. 50% wskazanych ocen było negatywnych, co oznacza, iż wymaga ona poprawy i niezbędna jest analiza potrzeb mieszkańców w tym zakresie celem poprawy dostępności sieci transportu publicznego.
- Głosy mieszkańców w zakresie dostępności oferty usług medycznej na terenie gminy są negatywne – 48% głosów to ocena 'źle', 29% głosów to ocena 'bardzo źle'. Jest to obszar, w którym wskazane są działania mające na celu poprawę sytuacji i zadowolenia mieszkańców.
- Opinie mieszkańców w kwestii jakości oferty kierowanej do osób starszych są mieszane. Część ankietowanych opowiedziało się pozytywnie, ale też duża liczba głosów negatywnych wskazuje na występujące braki w ofercie kierowanej do osób starszych. Sprawa ta wymaga dalszej obserwacji.
- Najczęściej zauważane są dwa problemy społeczne: starzenie się społeczeństwa, alkoholizm, bezrobocie. Oprócz tych odpowiedzi, wskazywano także: wandalizm mienia publicznego, ubóstwo, przestępczość wśród nieletnich, niski poziom nauczania szkół, brak komunikacji publicznej.
- Pytani o planowane działania rozwoju gminy Ciepiałów mieszkańcy wskazywali: tworzenie miejsc pracy, budowa chodników i ścieżek rowerowych, zwiększenie liczby sklepów, budowa mieszkań komunalnych, zwiększenie dostępności komunikacji publicznej.
- Mieszkańcy ocenili negatywnie funkcjonowanie strefy gospodarczej, wskazując na problematykę z dostępem miejsc pracy, łatwość korzystania z różnych usług; bliskość sklepów, targowisk, centrów handlu; udogodnienia dla przedsiębiorców; bazę noclegową i gastronomiczną; dostępność i przydatność szkoleń/kursów dla osób bezrobotnych.
- Mieszkańcy ocenili funkcjonowanie strefy **zagospodarowania przestrzennego**, wskazując kwestie pozytywne, neutralne oraz negatywne. Pozytywnie oceniono gospodarkę odpadami i aspekty estetyczne gminy, negatywnie aspekty turystyczne pod względem jakości ścieżek turystycznych i jakość infrastruktury oraz komunikację gminy z innymi miejscowościami
- Mieszkańcy ocenili funkcjonowanie strefy technicznej, pozytywnie oceniono jakość dróg, cyfryzację i infrastrukturę komunalną, negatywnie dostęp do infrastruktury gazowej.
- Mieszkańcy ocenili funkcjonowanie strefy środowiskowej jako pozytywną. Kwestiami neutralnymi pozostały aspekty poziomy edukacji ekologicznej oraz czystość zbiorników wodnych

Interwencje wskazane przez mieszkańców biorących udział w ankiecie:

- A. Poprawa jakości dróg i chodników
- B. Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
- C. Utrzymanie porządku w przestrzeni ulicznej
- D. Poprawa stanu wodociągów i kanalizacji
- E. Poprawa stanu terenów rekreacyjnych
- F. Ułatwienie możliwości uprawiania sportu i rekreacji
- G. Wspieranie przedsiębiorczości
- H. Poprawa dostępu do oświaty i opieki przedszkolnej

4.5. Wyzwania dla rozwoju gminy Ciepiałów

Zgodnie z diagnozą społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz badaniami ankietowymi mieszkańców, w tabeli wyznaczono kluczowe wyzwania dla strategicznego rozwoju gminy Ciepiałów. Wyłoniono problemy, które stanowią istotny obszar do poprawy. Wskazano je poniżej:

Tab. 1 Wyzwania dla rozwoju gminy Ciepiałów

Obszar	Wyzwania
Sieć społeczna	Poprawa stanu dróg i infrastruktury drogowej;
	Budowa ścieżek rowerowych;
	Rozbudowa oferty gastronomicznej i miejsc do wieczornego wyjścia;
	Lepszy dostęp do usług medycznych i specjalistów;
	Inwestycje w oświatę, w tym szkoły;
	Remont zabytków i budynków komunalnych;
	Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży;
	Rozwój miejsc pracy i inwestycji gminnych;
	Poprawa komunikacji miejskiej;
	Poprawa infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw;
	Budowa lub otwarcie miejsc do spędzania czasu, takich jak kręgielnia czy kawiarnia;
	Rozwój działań związanych z edukacją i rozwojem dzieci i młodzieży;
	Aktywizacja zawodowa społeczeństwa;
	Poprawa dostępu do Internetu;
	Poprawa jakości dróg na terenach wiejskich;
	Poprawa bezpieczeństwa na drogach;
	Poprawa opieki zdrowotnej;
	Nowe miejsca pracy w zakładach produkcyjnych;
	Poprawa opieki nad bezdomnymi;
	Działające przychodnie lekarskie;
	Utwardzenie nawierzchni dróg;
	Poprawa dostępu do placówek oświatowych;
	Poprawa infrastruktury sportowej;
	Poprawa oświetlenia dróg wewnętrznych.
Sieć gospodarcza	Szkolenia/kursy zawodowe;
	Ścieżka rowerowa;
	Transport publiczny;
	Turystyka i infrastruktura turystyczna;
	Hala sportowa i boiska;
	Wyjście z bezrobocia;

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Obszar	Wyzwania
	Rozwój miejsc pracy i inwestycji gminnych;
	Inwestycje w infrastrukturę;
	Czystość i porządek publiczny;
	Modernizacja dróg i chodników;
	Dostępność edukacji i kursów dla dzieci i młodzieży;
	Infrastruktura gastronomiczna;
	Ścieżki rowerowe wzdłuż jeziora;
	Poprawa opieki zdrowotnej;
	Więcej sklepów;
	Parki i miejsca rekreacji;
	Progi zwalniające i oświetlenie dróg
Sieć przestrzenna	Poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa drogowego
	Budowa placów zabaw i ich poprawa
	Budowa ścieżek rowerowych
	Naprawa elewacji budynków i ogólna poprawa wyglądu miejskich nieruchomości
	Inwestycje w oświatę, w tym budowa szkół średnich
	Rozwijanie infrastruktury turystycznej
	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy
	Dbłość o tereny zielone i parki
	Dalsza rozbudowa i remont nawierzchni dróg
	Poprawa komunikacji publicznej
	Budowa boisk sportowych i hal sportowych
	Zwiększenie wyposażenia placów zabaw
	Infrastruktura dla dzieci i młodzieży
	Oświetlenie ulic i dróg
	Zwalczanie problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią;
	Poprawa dostępu do placówek handlowych i gastronomicznych
	Zwiększenie liczby ścieżek pieszo-rowerowych
	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej
	Rozbudowa gazociągu

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT to kompleksowa metoda służąca badaniu wewnętrznych uwarunkowań gminy oraz jej otoczenia. Pozwala na zidentyfikowanie i sformułowanie podstawowych założeń strategicznych danej jednostki terytorialnej. Stanowi podsumowanie przeprowadzonej uprzednio diagnozy w strefie społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Ciepiałów.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse w otoczeniu), **Threats** (zagrożenia w otoczeniu). Zebrane dane dzieli się na cztery grupy:

- „**mocne strony**” jako wewnętrzne czynniki pozytywne rozumiane przez uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony gminy i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” jako wewnętrzne czynniki negatywne rozumiane przez uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony gminy i które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szanse**” jako zewnętrzne czynniki pozytywne rozumiane przez uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- „**zagrożenia**” jako zewnętrzne czynniki negatywne rozumiane przez uwarunkowania zewnętrzne, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Tab. 2 Schemat analizy SWOT

Cechy	Pozytywne	Negatywne
Wewnętrzne	„ Mocne strony ”	„ Słabe strony ”
Zewnętrzne	„ Szanse ”	„ Zagrożenia ”

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki analizy przedstawiono w formie opisowej poniżej:

Tab. 3. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
• znaczący udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogóle ludności, umiarkowana dynamika przyrostu liczby osób starszych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym. • Zauważalna aktywność lokalnych	• Odpływ ludności – niekorzystne wartości współczynników migracji wewnętrznej (do innych ośrodków) i zewnętrznej (zagranicę) – wpływa to na kształtowanie polityki społecznej, edukacyjnej i inwestycyjnej gminy (np. zagrożenie spadającą liczbą dzieci

organizacji pozarządowych i społecznych, skupionych głównie na popularyzacji sportu, dziedzictwa kulturowego oraz wsparciu określonych grup społecznych (np. osób starszych i z niepełnosprawnościami) – wzmocnienie potencjału gminy poprzez stworzenie możliwości współpracy międzysektorowej, rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla jego mieszkańców; wysoki stopień świadomości obywatelskiej mieszkańców potwierdza frekwencja wyborcza na przestrzeni ostatnich lat; • Dostępność edukacji – dostępność infrastruktury przedszkolnej i szkolnej, stabilna kadra nauczycielska, wysoki współczynnik skolaryzacji • Duża liczba jednostek OSP i ich aktywność – wyższy poziom bezpieczeństwa; łatwość i szybkość reagowania w sytuacjach kryzysowych, związana m.in. z krótkim czasem dotarcia do miejsca zagrożenia; • Potencjał turystyczny - walory krajobrazowe, potencjał dla turystyki rowerowej, kajakowej, konnej; rozwinięta sieć szlaków turystycznych;	w wieku szkolnym i przedszkolnym)’ • Niekorzystne prognozy demograficzne – oczekiwane zmniejszanie się liczby mieszkańców gminy (konieczność dostosowania planowania do nowej liczby mieszkańców), zwiększający się udział osób starszych (konieczne ukierunkowanie na inne potrzeby mieszkańców); • Poziom nauczania na przeciętnym poziomie w skali regionu - średnia wyników gminy poniżej średniej wojewódzkiej,
Szanse	Zagrożenia
• Wysoki poziom finansowania krajowego i zewnętrznego dla inwestycji lokalnych, zarówno na poziomie wsparcia dla samorządu, jak i dla inwestorów/lokalnych przedsiębiorców; • Wzrastający popyt na usługi czasu wolnego, aktywność sportową, krótkotrwałe wypoczynek w pobliżu ośrodków miejskich, rosnące zainteresowanie Polaków turystyką krajową.	• Rosnące obciążenie dla budżetu gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. z tytułu wzrostu kosztów mediów. • Niestabilna sytuacja polityczna, gospodarcza, międzynarodowa, wpływająca na klimat inwestycyjny i turystyczny, • Wysoki poziom oferty inwestycyjnej gmin sąsiednich,

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tab. 4. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
• Przedsiębiorczy mieszkańcy – wysoki udział mikro i małych firm w lokalnej gospodarce, rozwinięte usługi, w szczególności usługi budowlane;	• Ograniczone możliwości rozwoju kompetencji zawodowych - trudność w znalezieniu pracy; niewielka liczba dużych przedsiębiorstw, zatrudniających wielu pracowników; • Niedostateczna oferta inwestycyjna - brak stref przemysłowo-inwestycyjnych, czy stref ekonomicznych,
Szanse	Zagrożenia
• Wzrost wpływów z podatku PIT i CIT wskutek dynamicznego wzrostu gospodarczego, • Zmiany pokoleniowe na rynku pracy, rozwój nowych form zatrudnienia,	• Zmiany w polityce podatkowej państwa podnoszące koszty działalności gospodarczej, • Zmniejszające się wpływy z podatków do budżetu samorządu wskutek polityki rządu,

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tab. 5 Analiza SWOT – wymiar przestrzenny

Mocne strony	Słabe strony
• Warunki zamieszkania – poprawiająca się oferta mieszkań • Infrastruktura techniczna – rosnący poziom skanalizowania i wysoki poziom zwodociągowania gminy	• Niski poziom dostępu do infrastruktury ciepłowniczej i gazowej
Szanse	Zagrożenia
• Rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej. • Większa świadomość w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych wśród młodszych pokoleń,	• Brak solidarnościowej polityki UE i krajowej w ramach wprowadzania pakietów klimatycznych na obszarze wspólnotowym, • Potencjalny kryzys klimatyczny. Wysokie ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz innych sytuacji kryzysowych. • Ryzyko załamania w branży turystycznej wskutek niestabilnej sytuacji gospodarczej, inflacji, zubożenia społeczeństwa czy kolejnej pandemii.

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

5.1. Związek przyczynowo-skutkowy

Związek przyczynowo – skutkowy jest korelacja pomiędzy dwoma stanami rzeczy w świecie zewnętrznym, w których jeden to przyczyna, a drugi to skutek, który nastąpił. W tabeli poniżej przedstawiono bezpośrednie przyczyny, które doprowadziły do powstania szkód. Określono również potrzeby rozwojowe dla trzech wymiarów na podstawie ustalonego logicznego ciągu wydarzeń, w którym określone zaniechania spowodowały brak lub zahamowanie rozwoju gminy Ciepiałów.

Tab. 6 Związek-przyczynowo skutkowy zidentyfikowanych problemów

Wymiar	Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny	Spadek liczby ludności w gminie	Starzenie się społeczeństwa	Podniesienie poziomu edukacji Rozwój strefy rekreacyjno-kulturowej Rozwój gospodarczy poprzez zapewnienie ludności pracy zapewniającej satysfakcjonującą jakość życia oraz dostęp do usług
Wymiar gospodarczy	Brak wykwalifikowanych pracowników Brak dużych zakładów oraz stref przemysłowych Tereny mało atrakcyjne dla rozwoju przedsiębiorczego oraz dla nowych inwestorów Tereny wysoce użytkowane rolniczo	Niski poziom rozwoju gospodarczego gminy	Podniesienie poziomu edukacji Wsparcie dla istniejących małych i średnich przedsiębiorstw Promowanie gminy jako atrakcyjnej dla nowych inwestorów Tworzenie stref przemysłowo-inwestycyjnych Ukierunkowanie rolnictwa na zrównoważony rozwój
Wymiar przestrzenny	Budynki wymagające modernizacji Niski poziom skanalizowania gminy Zły stan techniczny dróg Niewystarczająca komunikacja zbiorowa oraz brak szlaków pieszo-rowerowych Zaniedbany stan zabytków	Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna	Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Rekomendacje

Rekomendacje to wybór potencjalnych działań, jakie samorząd gminny powinien podjąć na rzecz rozwoju gminy Ciepiałów.

- **Wsparcie edukacyjne:** Wprowadzenie programów wyrównawczych i dodatkowych zajęć, szczególnie z matematyki i języka angielskiego, aby poprawić wyniki egzaminów.
- **Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną:** Rozważenie utworzenia żłobków lub klubów dziecięcych, co mogłoby przyciągnąć młode rodziny i zatrzymać odpływ ludności.
- **Programy wspierające rodziny:** Opracowanie strategii zachęcających młode rodziny do osiedlania się w gminie, np. poprzez poprawę dostępności usług edukacyjnych i dodatkowych form opieki nad dziećmi.
- Takie rozwinięcie nadaje tekstowi bardziej strategiczny charakter, nie tylko opisując obecną sytuację, ale także proponując działania, które mogłyby przyczynić się do rozwoju gminy,
- Wspieranie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza mikrofirm, w celu dalszego wzmacniania lokalnej gospodarki.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

- Tworzenie stref przemysłowo-inwestycyjnych w celu przyciągnięcia większych zakładów przemysłowych, co zwiększyłoby dochody budżetowe i liczbę miejsc pracy.
- Promowanie przedsiębiorczości poprzez wsparcie jednoosobowych działalności gospodarczych i rozwój usług dla przedsiębiorców.
- Dalsza dywersyfikacja gospodarki, z naciskiem na rozwój usług oraz zwiększenie dostępności inwestycji pozarolniczych.
- Utrzymanie i poprawa dostępności usług zdrowotnych, w tym zwiększenie liczby aptek, aby zniwelować braki w opiece medycznej na terenie.

6. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Niniejszy rozdział stanowi kluczową merytoryczną część Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030. Na podstawie Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz badania ankietowego ludności zidentyfikowano problem, z którym mierzy się tutejszy obszar. Zgodnie art. 10e. ust. 3 Ustawy o samorządzie gminnym Strategia zawiera:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;

Wyznaczono cele strategiczne, docelowe kierunki rozwoju różnego wraz z przypisanymi rezultatami. Dla celów strategicznych dodatkowo sformułowano cele operacyjne. W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 poza wyżej wymienionymi elementami ujęto również wizję rozwoju oraz misję. W celu utrzymania spójności w koncepcji rozwoju wykorzystano wizję oraz misję, które obowiązywały w ramach wcześniejszej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego.

Wizja rozwoju

Wizja rozwoju gminy stanowi docelowy, pożądany wizerunek gminy Ciepiałów w perspektywie długoterminowej, czyli w 2030 roku. Pokazuje ogólny kierunek, do którego zmierza gmina.

Gmina zapewniająca dobre warunki życia dla mieszkańców, świadoma walorów dziedzictwa historycznego oraz aspektów środowiskowych rozwijającą się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i otwarta na inwestorów. Region oferujący zadowalający poziom edukacji, rozwój gospodarczy oraz dobry stan infrastruktury technicznej.

Misja rozwoju

Misja służy do opisu obrazu gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który gmina chce osiągnąć w najkorzystniejszych warunkach rozwoju

Misją Strategii Rozwoju Miasta i Gminy jest zapewnienie rozwoju gospodarczego, promując wsparcie dla istniejących przedsiębiorstw i ich rozwoju, a także promując region jako atrakcyjny dla nowych inwestorów. Region rozwijający się gospodarczo, będzie oferował dogodne warunki pracy oraz zadowalającą satysfakcję z pracy, a rozwój społeczno- przestrzenny zatrzyma migracje ludności z regionu. Strategia rozwoju powinna przyczynić się do mobilizacji sektora gospodarczego oraz rozwoju społecznego poprzez promowanie gminy jako aktywnej społecznie, oferującej dobry poziom edukacji oraz jako potencjalnie atrakcyjnej turystycznie. Strategia ukierunkowana z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030.

Na podstawie uzyskanych danych dla gminy Ciepiałów wyznaczono cele strategiczne o charakterze długofalowym i ukazujące docelowe kierunki działań realizujące przyjętą wizję rozwoju.

Tab. 7 Cele strategiczne dla gminy Ciepiałów

WYMIAR	CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
SPOŁECZNY	Efektywne zarządzanie kapitałem ludzkim	1.1. Rozwój oświaty 1.2. Rozwój usług medycznych i zdrowotnych
	Integracja i aktywizacja różnych grup społecznych	2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej 2.2. Aktywizacja grup społecznych 2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom
GOPODARCZY	Wzmacnianie lokalnej gospodarki	3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców 3.2. Zachęty dla inwestorów 3.2. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi
PRZESTRZENNY	Gmina zorientowana na przyszłość	4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej 4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach 4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego 4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu 4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej 4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego 4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego 4.8. Promowanie edukacji ekologicznej
	Gmina przyjazna turystom oraz mieszkańcom	5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej 5.2. Promowanie agroturystyki 5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą infrastrukturą 5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie wyznaczonych celów operacyjnych, czyli celów średniego horyzontu czasowego, strategia rozwoju określa kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami planowanych działań. Kierunki działań są efektem współpracy podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych oraz gospodarczych.

Tab. 8 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora społecznego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
1.1. Rozwój oświaty	Podniesienie jakości kształcenia oraz poszerzenie zakresu programów dla uczniów szkół podstawowych	- Wyższy poziom szkolnictwa - Większe możliwości zatrudnienia na wyższych stanowiskach
	Organizacja zajęć dodatkowych	Wspomaganie najsłabszych lub promowanie najlepszych uczniów jako szansa edukacyjna
	Zapewnienie opieki dzieciom w wieku przedszkolnym przez budowę żłobków i przedszkoli	- Aktywność zawodowa rodziców - Wzrost atrakcyjności dla rodzin
	Budowa szkoły ponadpodstawowej	- Edukacja społeczeństwa - Większa konkurencyjność między placówkami o wyższe wyniki w nauce
	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dzieci i młodzieży	Poprawa kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej.
	Doposażenie szkół	Wyższa skuteczność nauczania
1.2. Rozwój usług medycznych i zdrowotnych	Budowa nowych placówek aptecznych	- Wzrost dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych - Opracowanie programu profilaktyki zdrowotnej
	Pomoc w doposażeniu i dostosowaniu bazy szpitala	Wzrost dostępności do usług zdrowotnych
2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej	Organizacja konsultacji społecznych w sprawie kluczowych inwestycji	- Poczucie przynależności mieszkańców do gminy i możliwość wpływu na kształt jej polityki - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
	Wzmacnianie zaangażowania społecznego poprzez różne formy aktywności obywatelskiej i sąsiedzkiej	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców kierowanych dla wielu lub poszczególnych grup wiekowych i	Rozwój integracji międzypokoleniowej, grup wiekowych, grup społecznych

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
	społeczności	
2.2. Aktywizacja grup społecznych	Aktywizacja seniorów (wydarzenia integrujące dla seniorów, usuwanie barier architektonicznych, promowanie aparatów słuchowych, większa liczba programów profilaktycznych, – większa liczba programów aktywizacyjnych)	• Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
	Aktywizacja młodzieży (wolontariat, aktywność sportowa, doradztwo zawodowe)	• Rozwój społeczeństwa obywatelskiego • Zatrzymanie młodzieży w gminie
	Aktywizacja zawodowa społeczeństwa dla osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznych oraz osób 50+	• Rozwój społeczeństwa obywatelskiego • Rozwój gospodarczy
2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom	Kontynuacja przyjętego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Odpowiednie kształtowanie polityki społecznej	• Świadomość społeczeństwa o zagrożeniach związanych z uzależnieniami • Zredukowane spożywanie alkoholu lub innych środków odurzających, agresji, przemocy ,

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 9 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora gospodarczego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców	Doradztwo dla podmiotów gospodarczych	- Rozwój gospodarczy gminy - Nowe miejsca pracy - Stabilność zatrudnienia
	Udzielanie pomocy osobom zainteresowanym założeniem działalności gospodarczej	
	inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska biznesowego, współpracy,	
3.2. Zachęty dla inwestorów	Podjmowanie działań na rzecz pozyskania inwestorów	
3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi	Promowanie dobrych praktyk rolniczych	- Ochrona środowiska - Zwiększenie plonów i efektywności, co wpływa na lepsze wyniki finansowe dla rolników - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
	Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych (zbiorniki retencyjne, systemy nawadniające) Rozwój usług rolniczych w ramach rolnictwa ekologicznego lub produktów ekologicznych	- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi - Ochrona środowiska - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich - Mniejsze narażenie na straty plonów w czasie susz - Popyt na produkty z rolnictwa ekologicznego

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 10 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora przestrzennego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej	Odnowienie elewacji zewnętrznej starego budownictwa	- Walory estetyczne - Mniejsze straty ciepła
	Termomodernizacja budynków	- Wzrost efektywności energetycznej budynków - Zwiększenie jakości życia mieszkańców
	Zapewnienie nowych lokali mieszkalnych	Zapobieganie migracjom z gminy poprzez poprawę warunków mieszkaniowych
	Dostosowanie budynków sektora publicznego dla osób	Komfort i bezpieczeństwo dla osób niepełnosprawnych

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
	niepełnosprawnych	
4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach	Poprawa stanu nawierzchni dróg, w tym dróg wiejskich	• Zwiększenie bezpieczeństwa drogowego, Poprawa komfortu jazdy, • Umożliwienie dojazdu do terenów wiejskich, Redukcja zanieczyszczeń oraz hałasu
	Budowa obwodnicy miejscowości Ciepiałów	• Zmniejszenie natężenia ruchu w miejscowości • Redukcja hałasu i zanieczyszczeń • Komfort i bezpieczeństwo dla mieszkańców • Możliwy szybszy dojazd do miejsca docelowego
	Poprawa stanu chodników	• Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym
	Zastosowanie progów zwalniających na drogach, w szczególności przy placówkach oświatowych	• Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym, w tym najmłodszych
	Oświetlenie wzdłuż dróg, chodników	• Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w porach wieczornych i nocnych
4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego	Zapewnienie transportu publicznego w gminie oraz z okolicznymi gminami czy stref przemysłowych	• Umożliwienie mobilności dla osób niekomunikowanych, • Zapewnienie sprawnej i dostępnej komunikacji publicznej może znacząco przyczynić się do zatrzymania ruchu migracyjnego z gminy.
4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu	Usprawnienie dostępu do sieci Internetowej w miejscach użyteczności publicznej.	• Poprawa komfortu korzystania z Internetu
4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej	Modernizacja, konserwacja oraz zwiększenie procentu ludności przyłączonych do sieci wodno-kanalizacyjnej, w przypadku braku możliwości podłączenia, promowanie przydomowych oczyszczalni cieków	• Poprawa jakości życia mieszkańców • Dostępność do infrastruktury wodno-ściekowej • Zapobieganie awariom jako działanie prewencyjne i oszczędność finansowa • Ochrona wód podziemnych
	Budowa stacji ujęć wody	• Zabezpieczenie dostaw wody
4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego	Zwiększenie działań usprawniających selektywną zbiórkę odpadów oraz dążenie do gospodarki obiegu	• Ochrona środowiska • Innowacyjność zakładów • Oszczędność finansowa poprzez wtórne wykorzystanie surowców

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
	zamkniętego	
4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego	Budowa gazociągów lub inwestycja w odnawialne źródła energii (OZE) w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej	• Poprawa jakości życia mieszkańców • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z tzw. „kopciuchów” i poprawa jakości powietrza • OZE jako inwestycja na przyszłość - niezależność energetyczna, niższe rachunki, możliwość odsprzedaży nadwyżek energii
4.8. Promowanie edukacji ekologicznej	Przeprowadzanie warsztatów, akcji ekologicznych dla dzieci i młodzieży w szkołach	• Zwiększanie świadomości ekologicznej wśród dzieci od najmłodszych lat
	Promowanie dobrych prutych rolniczych	• Zwiększanie świadomości ekologicznej wśród rolników
	Rozpowszechnianie działań proekologicznych poprzez broszury, plakaty, ulotki czy kampanie edukacyjne zamieszczone na stronie internetowej gminy,	• Zwiększanie świadomości ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców
5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej	Modernizacja obiektów dziedzictwa historycznego	• Wzrost potencjału turystycznego gminy • Aspekty estetyczne gminy
	Tworzenie tras i ścieżek edukacyjnych promujących lokalne dziedzictwo	• Wzrost potencjału turystycznego gminy • Zwiększenie przywiązania do regionu poprzez odkrywanie jego walorów historycznych i przyrodniczych.
	Budowa ścieżek rowerowych, rowerowo-piesznych	• Wzrost potencjału turystycznego gminy • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego w gminie
5.2. Promowanie agroturystyki	Zachęcanie mieszkańców do prowadzenia agroturystyki oraz lokowania wyrobów regionalnych	• Gospodarstwa rolne mogą generować dochody nie tylko z działalności rolniczej, ale także poprzez rozwijanie agroturystyki, co stanowi dodatkowe źródło przychodu oraz wspiera lokalną gospodarkę. • Zwiększenie atrakcyjności regionu poprzez promowanie lokalnych wyrobów oraz atrakcji turystycznych, kulturowych i przyrodniczych, co może przyciągać turystów i inwestycje. • Agroturystyka stanowi formę wypoczynku dla mieszkańców większych ośrodków miejskich, oferując im możliwość odpoczynku na łonie natury

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
		oraz zbliżenia się do lokalnej kultury i tradycji.
5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą infrastrukturą	Wspieranie i monitoring różnorodności: - Zabiegi pielęgnacyjne dla roślin - Nowe nasadzenia, - Wysiew łąk kwietnych	• Zachowanie bioróżnorodności gatunkowej • Walory estetyczne gminy
	Konserwacja obiektów małej infrastruktury	• Utrzymanie w dobrym stanie infrastruktury, co wpłynie na estetykę otoczenia i wzrost jakości życia mieszkańców • Rekreacja i relaks
	Monitorowanie stanu pomników przyrody	• Walory przyrodnicze gminy
5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy	Poprawa stanu oraz budowa nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych.	• Poprawa jakości życia mieszkańców • Wzrost dostępności do miejsc rekreacji i sportu
	Budowa świetlic wiejskich, ośrodków kultury	• Aktywizacja społeczeństwa • Sposób na spędzanie czasu wolnego mieszkańców • Miejsce spotkań, zebrań lub imprez lokalnych
	Wspieranie i promowanie aktywności w lokalnych klubach sportowych,	• Rozwój sportu • Sposób na spędzanie czasu wolnego mieszkańców
	Modernizacja i budowa nowych placów zabaw	• Miejsca dla najmłodszych • Poprawa jakości życia mieszkańców
	Wspieranie rozwoju dla lokali gastronomicznych	• Poprawa jakości życia mieszkańców • Sposób na spędzanie czasu wolnego mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Narzędziem realizacji wyznaczonych celów i kierunków działań będzie realizacja następujących przedsięwzięć:

1. Budowa Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Ciepeliowie,
2. Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Ciepeliów,
3. Budowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Ciepeliowie,
4. Budowa Miejskiego Centrum Kultury w Ciepeliowie,
5. Budowa Stacji Ujęcia Wody w Kałkowie,
6. Budowa Stacji Ujęcia Wody w Bielanach,

7. Budowa zbiornika turystyczno – rekreacyjnego w dolinie rzeki Iłżanki,
8. Budowa gminnego sztucznego lodowiska na Kompleksie Sportowo -Rekreacyjnym w Cielowie,
9. Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowościach: Pcin, Dąbrowa, Stary Cielów,
10. Budowa mini kompleksu sportowo – rekreacyjnego w miejscowości Rnchów „B” i w miejscowości Stare Gardzienice,
11. Przebudowa placu zabaw w Gardzienicach Kolonii do mini kompleksu – sportowo rekreacyjnego,
12. Modernizacja budynku obecnej biblioteki na Gminny Punkt Gospodarki Komunalnej,
13. Dokończenie budowy dróg gminnych oraz instalacja na drogach progów zwalniających jako element poprawiający bezpieczeństwo na drogach,
14. Budowa Sali gimnastycznej przy PSP w Bąkowej,
15. Modernizacja Stacji Ujęcia Wody w Cielowie,
16. Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Bielanach,
17. Rozbudowa remizy OSP w Antoniowie,
18. Zagospodarowanie terenu wokół remizy OSP w Łaziskach – utworzenie Centrum Plenerowego.
19. Modernizacja Stadionu Piłkarskiego w Starym Cielowie,
20. Zwiększenie na budynkach użyteczności publicznej mocy instalacji fotowoltaicznych.
21. Budowa chodników.
22. Budowa ścieżek rowerowych.
23. Modernizacja parku w Cielowie.
24. Przebudowa przejścia drogowego przez miejscowość Cielów wraz z budową ronda oraz nowych chodników wraz ze ścieżkami rowerowymi (po wybudowaniu obwodnicy Cielowa).
25. Budowa gminnego punktu selektywnego odbioru odpadów.

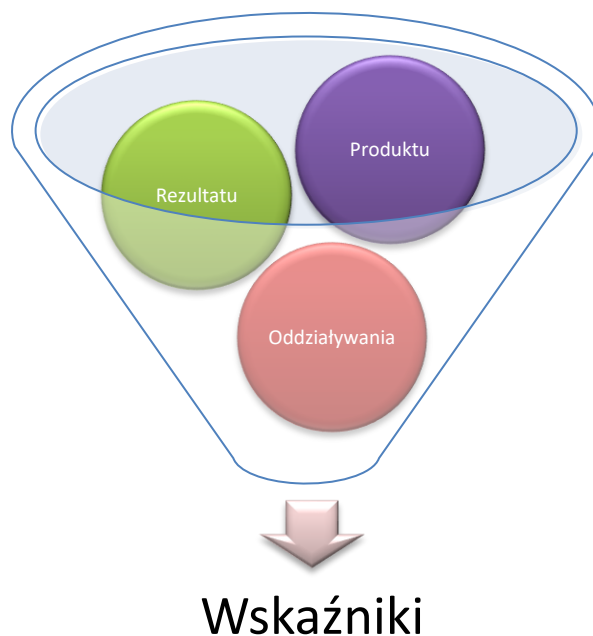
7. Wskaźniki rezultatu Strategii

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obligatoryjnym elementem strategii jest określenie oczekiwanych rezultatów w planowanych działaniach – wskaźników, które muszą być weryfikowane i mierzalne tak by była możliwa ocena stopnia realizacji strategii. Wskaźniki to ważny element strategii przyczyniający się do jej efektywnej realizacji opisanych za pomocą mierników.

Wskaźniki:

- Produktu – określają bezpośredni produkt działań (długość oświetlonych odcinków)
- Rezultatu – określają bezpośrednio i natychmiastowe efekty, zmiany (mniej wypadków)

- Oddziaływania – określają mierzące konsekwencje wykraczające poza bezpośrednie i natychmiastowe efekty

Rys. 1 Wskaźniki wykorzystane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny”

Tab. 11 Wskaźniki produktu dla gminy Ciepiałów

Miernik produktu	Jednostka miary	Wskaźnik bazowy	Tendencja	Jednostka odpowiedzialna	Wskaźnik bazowy 2030
Efektywne zarządzanie kapitałem ludzkim					
Liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń dla kadry pedagogicznej	sztuka	Bd.	Wzrostowa	Jednostki oświatowe	1 kurs/rok
Liczba przeprowadzonych zajęć dodatkowych	sztuka	Bd.	Wzrostowa	Jednostki oświatowe	1 spotkanie/tydzień
Ilość placówek medycznych (przychodnie, szpitale)	sztuka	3	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba placówek oświatowych	sztuka	3	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Integracja i aktywizacja różnych grup społecznych					
Ilość zorganizowanych wydarzeń społecznych	sztuka	Bd.	Wzrostowa	Ośrodki kulturalne, szkoły, kluby sportowe	2 wydarzenia/rok
Liczba wydarzeń międzypokoleniowych organizowanych w gminnych placówkach kultury	sztuka	Bd.	Wzrostowa	Ośrodki kulturalne	1 wydarzenie/kwartał
Gmina zorientowana na przyszłość					
Długość zmodernizowanych dróg	km	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Długość szlaków pieszo-rowerowych	km	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba zmodernizowanych budynków	sztuka	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	sztuka	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba zmodernizowanych zabytków	sztuka	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Wartość środków przeznaczonych na rozwój i utrzymanie terenów zieleni	km	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba zrealizowanych działań z zakresu małej retencji	działania	Brak	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Długość sieci kanalizacyjnej	km	3,9	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Odpady komunalne zebrane selektywnie	kg	402,95	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Miernik produktu	Jednostka miary	Wskaźnik bazowy	Tendencja	Jednostka odpowiedzialna	Wskaźnik bazowy 2030
					monitoring
Gmina przyjazna turystom oraz mieszkańcom					
Ilość obiektów sportowo-rekreacyjnych	sztuka	27	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 12 Wskaźniki rezultatu dla gminy Ciepiałów

Miernik rezultatu	Jednostka miary	Wskaźnik bazowy	Tendencja	Jednostka odpowiedzialna	Wskaźnik docelowy
Efektywne zarządzanie kapitałem ludzkim					
Liczba ludności korzystająca z programów profilaktycznych medycznych	osoba	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba mieszkańców na 1 aptekę ogólnodostępną	osoba	5187	Spadkowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Integracja i aktywizacja różnych grup społecznych					
Liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych	osoba	Bd.	Wzrostowa	Ośrodki kulturalne, UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba ludności korzystająca z profilaktycznych programów ds. uzależnień	osoba	Bd.	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	osoba	Bd.	Spadkowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepiałowie	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Ilość nakładów finansowych przeznaczonych na wsparcie osób niepełnosprawnych	PLN	Bd.	Wzrostowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepiałowie	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Gmina zorientowana na przyszłość					
Ilość osób korzystających z komunikacji miejskiej	osoba	Brak	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Liczba miejscowości objętych zintegrowaną taryfą kolejowo-autobusową	osoba	Brak	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Udział ludności korzystającej z instalacji wodociągowej	%	83,2	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej	%	10,8	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Miernik rezultatu	Jednostka miary	Wskaźnik bazowy	Tendencja	Jednostka odpowiedzialna	Wskaźnik docelowy
Odpady zebrane w gminie w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Kg	154	Spadkowa	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	%	42,58	Wzrostowa	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring

Źródło: Opracowanie własne

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Tab. 13 Wskaźniki oddziaływań dla gminy Ciepiałów

Miernik oddziaływań	Jednostka miary	Wskaźnik bazowy	Tendencja	Jednostka odpowiedzialna	Wskaźnik docelowy 2030
Efektywne zarządzanie kapitałem ludzkim					
Liczba ludności	osoba	5187	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Gęstość zaludnienia	os/km ²	38,4	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Wskaźnik obciążenia demograficznego	sztuka	39,2	Spadkowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności	osoba	266	Spadkowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Współczynnik skolaryzacji	-	86,03	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	osoba	414	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju
Wzmacnianie lokalnej gospodarki					
Dochody ogółem budżetu gminy	PLN	36 361 713,21	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Docelowy poziom dostosowywany do bieżących potrzeb rynkowych
Wydatki budżetu gminy	PLN	34 721 829,66	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Docelowy poziom dostosowywany do bieżących potrzeb rynkowych
Wskaźnik samofinansowania (WB7)	%	122,01	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Docelowy poziom dostosowywany do bieżących potrzeb rynkowych
Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców	sztuka	81	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	osoba	70	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Wartość w oparciu o analizę trendów i monitoring
Gmina zorientowana na przyszłość					
Mieszkania na 1000 mieszkańców	sztuka	365,1	Wzrostowy	UMiG Ciepiałów	Poziom dostosowany do lokalnych potrzeb i rozwoju

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Źródło: Opracowanie własne

8. Spójność z dokumentami strategicznymi

Zgodnie z zapisem Art. 10e. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Powinna zawierać poszczególne odniesienia do strategii wyższego szczebla na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym. Oznacza to, że Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów jest spójna z strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą gminę.

8.1. Poziom unijny

Zgodność Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów z aktualnymi dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim:

- Agenda 2030 na Dokument Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz 43 rzecz zrównoważonego rozwoju
- Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027:
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- Fundusz Spójności
- Europejski Fundusz Społeczny +
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji.
- Europejski Zielony Ład (EU Green Deal)

8.2. Poziom krajowy

Zgodność Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów z aktualnymi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
- Polityka energetyczna Polski do 2040r.
- Polityka ekologiczna państwa 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

8.3. Poziom regionalny

Zgodność Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów z aktualnymi dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030
- Strategia Rozwoju Powiatu Lipskiego 2030

8.4. Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Jednym z głównych opracowań definiujących politykę rozwoju regionu województwa mazowieckiego jest Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 (SRWP 2030). W dokumencie Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ za główny cel przyjęto:

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.

Do każdego z celów głównych wyznaczono kierunki priorytetowych działań. Głównymi celami SRWP 2030 są:

1. **Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze** (gospodarka) – wzrost konkurencyjności regionu przez rozwój gospodarczy oraz transfer technologii.
2. **Dostępne i mobilne Mazowsze** (dostępność) – poprawa dostępności i spójności terytorialnej z uwzględnieniem przestrzeni i środowiska.
3. **Zielone, niskoemisyjne Mazowsze** (środowisko i energetyka) – ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami.
4. **Mazowsze zintegrowane społecznie** (społeczeństwo) – poprawa jakości usług społecznych i kapitału ludzkiego.
5. **Mazowsze bogate kulturowo** (kultura i dziedzictwo) – wykorzystanie potencjału kulturowego dla rozwoju regionu.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów, pomimo że odnosi się do specyficznych lokalnych problemów, takich jak niższa aktywność gospodarcza, wyzwania demograficzne czy ograniczony dostęp do usług, musi być zgodna i spójna z celami wyznaczonymi na poziomie województwa. Oznacza to, że cele rozwojowe gminy, choć dostosowane do jej unikalnych warunków i potrzeb, powinny jednocześnie wpisywać się w nadrzędne kierunki wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. W praktyce, lokalne działania na rzecz rozwoju muszą obejmować takie obszary jak poprawa konkurencyjności gospodarczej, zwiększenie dostępności do infrastruktury i usług, zrównoważony rozwój środowiskowy oraz wzmacnianie spójności społecznej. Gmina Ciepiałów ma inne specyficzne wyzwania, powinna uwzględniać te cele, aby tworzyć spójny system rozwoju z polityką regionalną, co pozwoli na skuteczniejsze wykorzystanie potencjału i wsparcia z poziomu wojewódzkiego.

Tab. 14 Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Gminy Ciepiałów do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW DO 2030 ROKU
CEL ROZWOJOWY	ODPOWIADAJĄCE IM CELE OPERACYJNE
Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców 3.2. Zachęty dla inwestorów 3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi 4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu
Dostępne i mobilne Mazowsze	4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej 4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach 4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego 4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej 4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego 4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego 4.8. Promowanie edukacji ekologicznej 5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW DO 2030 ROKU
Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi 4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej 4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego 4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego 4.8. Promowanie edukacji ekologicznej 5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą architekturą
Mazowsze społecznie zintegrowane	1.1. Rozwój oświaty 1.2. Rozwój usług medycznych i zdrowotnych 2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej 2.2. Aktywizacja grup społecznych 2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom
Mazowsze kulturalnie bogate	5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej 5.2. Promowanie agroturystyki 5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą architekturą 5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 15. Przedstawienie w formie wizualnej korelacji założeń strategicznych w/w założeń

CEL ROZWOJOWY	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Dostępne mobilne Mazowsze	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Mazowsze zintegrowane społecznie	Mazowsze bogate kulturowo
1.1. Rozwój oświaty				✓	
1.2 Rozwój usług medycznych i zdrowotnych				✓	
2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej				✓	
2.2. Aktywizacja grup społecznych				✓	
2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom				✓	
3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców	✓				
3.2. Zachęty dla inwestorów	✓				
3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi	✓		✓		
4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej		✓			
4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach		✓			
4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego		✓			
4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu	✓	✓			
4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej		✓	✓		
4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego		✓	✓		
4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego		✓	✓		
4.8. Promowanie edukacji ekologicznej		✓	✓		
5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej		✓			✓
5.2. Promowanie agroturystyki					✓
5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą infrastrukturą			✓		✓
5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy					✓

Źródło: Opracowanie własne

8.5. Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego na lata 2021-2030

W dokumencie Strategia Rozwoju Powiatu Lipskiego zastała sformowana wizja i misja powiatu w następujący brzmieniu:

Wizja

Powiat Lipski to przestrzeń dobrego życia dla mieszkańców. Współpraca i zaangażowanie interesariuszy zapewniają zrównoważony rozwój, w którym gospodarka oparta jest na turystyce, sektorze usług i rolnictwie. Usługi społeczne (w obszarze edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz aktywności kulturalnej) są dostępne dla wszystkich mieszkańców i świadczone są na wysokim poziomie. Działalność gospodarcza i aktywność społeczna realizowana jest z poszanowaniem zasobów naturalnych (przyrodniczych) i w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego Powiatu.

Misja

Misją Powiatu jako wspólnoty mieszkańców jest współpraca interesariuszy (czyli instytucji, organizacji społecznych, przedsiębiorców i społeczności lokalnej) w działaniach na rzecz stworzenia dobrych warunków do życia, pracy, aktywności społecznej i obywatelskiej wszystkich mieszkańców.

Strategia Rozwoju Powiatu Lipskiego jako dokument nadrzędny w stosunku do Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów musi wykazywać spójność do wyznaczonych przez powiat celów:

- Podnoszenie jakości usług publicznych realizowanych w powiecie
- Integracja mieszkańców z różnych gmin Powiatu Lipskiego
- Rozwijanie potencjału turystycznego powiatu
- Rozwój sektora ekonomii społecznej

Tab. 16 Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku

Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego na lata 2021-2030	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW DO 2030 ROKU
CEL ROZWOJOWY	ODPOWIADAJĄCE IM CELE OPERACYJNE
Podnoszenie jakości usług publicznych realizowanych w powiecie	1.1. Rozwój oświaty 1.2. Rozwój usług medycznych i zdrowotnych 3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców 3.2. Zachęty dla inwestorów 3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi 4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej 4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach 4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego 4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu 4.5. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej 4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego 4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego 5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej
Integracja mieszkańców z różnych gmin Powiatu Lipskiego	2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej 2.2. Aktywizacja grup społecznych 2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom 4.8. Promowanie edukacji ekologicznej
Rozwijanie potencjału turystycznego powiatu	5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej 5.2. Promowanie agroturystyki 5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą architekturą 5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy
Rozwój sektora ekonomii społecznej	2.2. Aktywizacja grup społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 17 Przedstawienie w formie wizualnej korelacji założeń strategicznych w/w założeń

CEL ROZWOJOWY	Podnoszenie jakości usług publicznych realizowanych w powiecie	Integracja mieszkańców z różnych gmin Powiatu Lipskiego	Rozwijanie potencjału turystycznego powiatu	Rozwój sektora ekonomii społecznej
1.1. Rozwój oświaty	✓			
1.2. Rozwój usług medycznych i zdrowotnych	✓			
2.1. Zaangażowanie społeczności lokalnej		✓		
2.2. Aktywizacja grup społecznych		✓		✓
2.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom		✓		
3.1. Wsparcie małych i średnich przedsiębiorców	✓			
3.2. Zachęty dla inwestorów	✓			
3.3. Rozwój nowoczesnego rolnictwa zgodnego z wymaganiami środowiskowymi	✓			
4.1. Rozwój infrastruktury mieszkaniowej	✓			
4.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa na drogach	✓			
4.3. Rozwój mobilności, w tym transportu publicznego	✓			
4.4. Zapewnienie dobrego jakościowo Internetu	✓			
4.5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej	✓			
4.6. Ograniczanie ilości odpadów i dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego	✓			
4.7. Rozwój systemu ciepłowniczego	✓			
4.8. Promowanie edukacji ekologicznej		✓		
5.1. Inwestycja i modernizacja infrastruktury turystycznej	✓		✓	
5.2. Promowanie agroturystyki			✓	
5.3. Utrzymanie w dobrym stanie zieleni miejskiej oraz parków wraz z małą infrastrukturą			✓	
5.4. Rozwój sektora sportowo-rekreacyjnego gminy			✓	

Źródło: Opracowanie własne

9. Dokumenty wykonawcze

Jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie. Strategia powinna odnieść się do tych dokumentów, np. ocenić ich aktualność i spójność w kontekście zapisów strategii, a w efekcie wskazać dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany wraz z ogólnymi wytycznymi wynikającymi z odniesienia do treści strategii. Wytyczne najlepiej przedstawić w krótkiej i skondensowanej formie, np. w ramach tabeli, określającej nazwę dokumentu, jego aktualność w kontekście treści strategii oraz ewentualne wskazania w zakresie formułowania strategii.

Dokumenty strategiczne dla województwa mazowieckiego:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030,
- Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza,
- Strategia rozwoju kultury w województwie mazowieckim na lata 2023–2027
- Strategia rozwoju turystyki w województwie mazowieckim na lata 2023–2027
- Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
- Wojewódzki Program Pomocy i Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Województwa Mazowieckiego na lata 2023–2027
- Strategia Marki Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2025
- Regionalny Plan Transportowy Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku

Dokumenty te wyznaczają ogólne cele i priorytety rozwoju regionu, które gmina włącza do swoich planów, dostosowując je do lokalnych potrzeb. W nawiązaniu do dokumentów regionalnych, gmina Ciepiałów opracowała własne dokumenty wykonawcze, które realizują wyznaczone cele województwa na poziomie lokalnym. Przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tab. 18 Dokumenty wykonawcze o charakterze gminnym w gminie Ciepiałów

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument gminny	Uchwała
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. tekst ujednolicony 1999,2013, 2025-2016, 2020-2023</i>	Załącznik nr 1 do Uchwały nr LIII/296/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 30 marca 2023 r.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała nr XIII/55/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów
		Trzy zmiany do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów	Uchwała nr LVI/319/2023 z dnia 18 września 2023 r. – zmiana nr 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów Uchwała nr XXVII/147/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r. – zmiana nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów Uchwała nr XXVII/146/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r. – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	<i>Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Ciepiałów na lata 2012-2027</i>	Uchwała Nr XXIII/136/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 17 września 2012 roku w sprawie uchwalenia Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Ciepiałów
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	<i>Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Ciepiałów na lata 2023-2028</i>	Uchwała Nr LV/306/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 29 maja 2023 roku w sprawie uchwalenia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Ciepiałów na lata 2023-2028”
Ochrona i opieka nad zabytkami	Gminny program opieki nad zabytkami	<i>Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Ciepiałów na lata 2024-2027</i>	Uchwała Nr LXVI/371/2024 Rady Miejskiej w Ciepiałowie z dnia 21 lutego 2024 roku w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Ciepiałów na lata 2024-2027”
Ochrona środowiska	Program Ochrony Środowiska	Program Ochrony Środowiska dla	Obwieszczenie Wójta Gminy Ciepiałów z dnia 15 grudnia 2023 r. o wyłożeniu

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument gminny	Uchwała
i adaptacja do zmian klimatu		Gminy Ciepiałów	do konsultacji społecznych projektu „Programu ochrony środowiska dla gminy Ciepiałów na lata 2024-2027”
	Program usuwania azbestu	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla Gminy Ciepiałów	Uchwała nr V/21/2021 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 19 stycznia 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2010-2032 dla Gminy Ciepiałów”
Polityka społeczna	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej w Gminie Ciepiałów na lata 2024-2030	Uchwała Nr LXII/378/2024 Rady Miejskiej w Ciepiałowie z dnia 20 marca 2024 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej w Gminie Ciepiałów na lata 2024-2030”
	Gminny program wspierania rodziny	Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ciepiałów na lata 2023-2025	Uchwała Nr LI/299/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 23 lutego 2023 roku w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ciepiałów na lata 2023-2025”
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminny program przeciwdziałania narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024	Uchwała Nr LXII/344/2023 2023 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 27 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024”
Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz	<i>Projekt Programu współpracy Gminy Ciepiałów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025</i>	Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 47/2024 Burmistrza Miasta i Gminy Ciepiałów z dnia 3 października 2024r. Projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Ciepiałów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025”
		<i>Program współpracy Gminy Ciepiałów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na</i>	Uchwała NR LXII/345/2023 RADY GMINY CIEPIELÓW z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Ciepiałów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024”

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CIEPIELÓW NA LATA 2024-2030

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument gminny	Uchwała
		<i>rok 2024</i>	
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	<i>Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Ciepiałów oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 r.</i>	Uchwała NR X/56/2019 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 25 czerwca 2019 roku w sprawie ustalenia „planu sieci szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Ciepiałów oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 r.”
	Strategia Rozwoju, Sportu i Rekreacji	<i>Strategia Rozwoju, Sportu i Rekreacji Gminy Ciepiałów na lata 2024-2030</i>	Zapytanie ofertowe na zadanie pn. „Opracowanie Strategii Rozwoju, Sportu i Rekreacji Miasta i Gminy Ciepiałów na lata 2024-2030”
Finanse publiczne	Uchwała budżetowa	<i>Uchwała budżetowa Gminy Ciepiałów na rok 2024</i>	Uchwała Nr LXIII/354/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 15 grudnia 2023 roku w sprawie: „Uchwała budżetowa Gminy Ciepiałów na rok 2024”
	Wieloletnia prognoza finansowa	<i>Wieloletnia Prognozy Finansowej Gminy Ciepiałów na lata 2019-2027</i>	Uchwała Nr VI/31/2019 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 31 stycznia 2019 roku w sprawie zmian w Uchwale Nr V/21/2018 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie „Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciepiałów na lata 2019-2027”
Zdrowie	Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie ginekologii mieszkank	<i>Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie ginekologii mieszkank Gminy i Miasta Ciepiałów na rok 2024</i>	Uchwała Nr LXV/364/2024 Rady Miejskiej w Ciepiałowie z dnia 19 stycznia 2024 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu profilaktyki zdrowotnej w zakresie ginekologii mieszkank Gminy i Miasta Ciepiałów na rok 2024”

Źródło: Opracowanie własne

10. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Ciepielów

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej jest to obligatoryjny przedmiot planowania przestrzennego i stanowi system powiązanych ze sobą elementów zagospodarowania: przyrodniczych, społeczno-gospodarczych oraz obszarów wyróżniających się charakterem i dynamiką procesów rozwojowych w granicach danego obszaru.

Zgodnie Art. 10e. ust. 3 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:

- a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,*
- b) system powiązań przyrodniczych,*
- c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,*
- d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.*

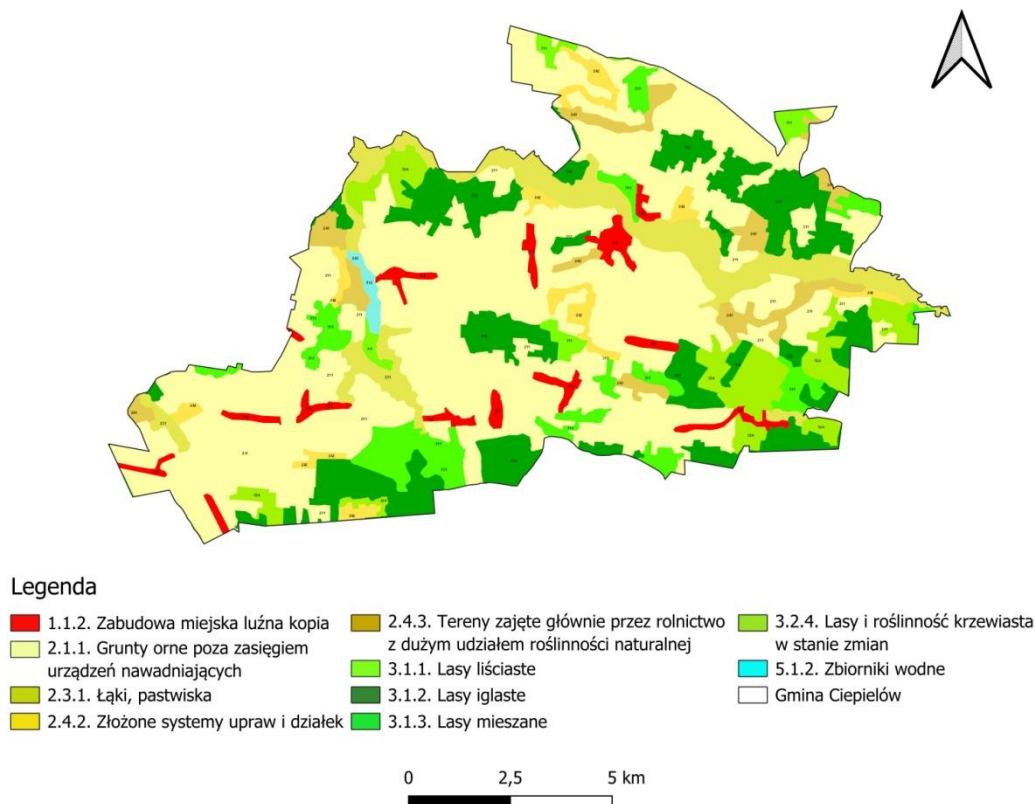
Model opisuje potencjalne kierunki zmian w przestrzeni wynikające z celów strategii rozwoju gminy dotyczące strefy osadniczej, usługowej, przemysłowej, rolniczej, komunikacyjnej, rekreacyjnej, sportowej, turystycznej, przyrodniczej, turystycznej, a także obszarów inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym, obszarów zagrożeń czy występowania surowców naturalnych. Ma on też na celu wskazanie lokalizacji lub zasięgu oddziaływania tych działań oraz kwestii społecznych takich jak potencjalne konflikty przestrzenne.

10.1. Kluczowe uwarunkowania rozwojowe gminy Ciepielów

Gmina Ciepielów znajduje się na południu województwa mazowieckiego w powiecie lipickim. Jest to gmina o charakterze miejsko-wiejskim o szerokości około 20 km i wysokości około 11 km. Na terenie gminy znajduje się 27 sołectw. Głównym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa 79. Centralnie położone w gminie miasto Ciepielów jest największym miastem w regionie pod względem zamieszkałej ludności o promienistym układzie ulic, który łączy miasto z przyległymi miejscowościami. Zaś odległość do najbliższego ośrodka administracyjnego wynosi blisko 40 km.

Jak podaje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ciepielów uchwalonego Uchwałą Nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepielów z dnia 25 maja 1999 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi w latach 2015-2016 Uchwałą Nr XXI/123/2016 oraz 2020-2023 Uchwałą Nr LIII/296/2023 podstawową funkcję gminy Ciepielów stanowi rolnictwo o korzystnych warunkach glebowych i dobrą strukturą gospodarstw rolnych. Funkcjami uzupełniającymi są mieszkalnictwo i obsługa ludności.

Gmina Ciepielów cechuje się występowaniem terenów rolniczych o luźno rozmieszczonej zabudowie mieszkaniowej oraz brakiem terenów przemysłowych, handlowych i komunikacyjnych. Dominują grunty orne słabych klas bonitacyjnych tj. przede wszystkim RIVa, RIVb, RIV, RV oraz łąki i pastwiska niskich klas bonitacyjnych. Większość gruntów ornych jest poza zasięgiem urządzeń nawadniających. Zabudowa mieszkalna rozmieszczona jest w całej gminie, w najmniejszym stopniu w części wschodniej gminy. W tej części występują w dużym procencie lasy oraz tereny zajęte przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej czy też łąki i pastwiska.

Rys. 2 Użytkowanie terenu w gminie Ciepiałów

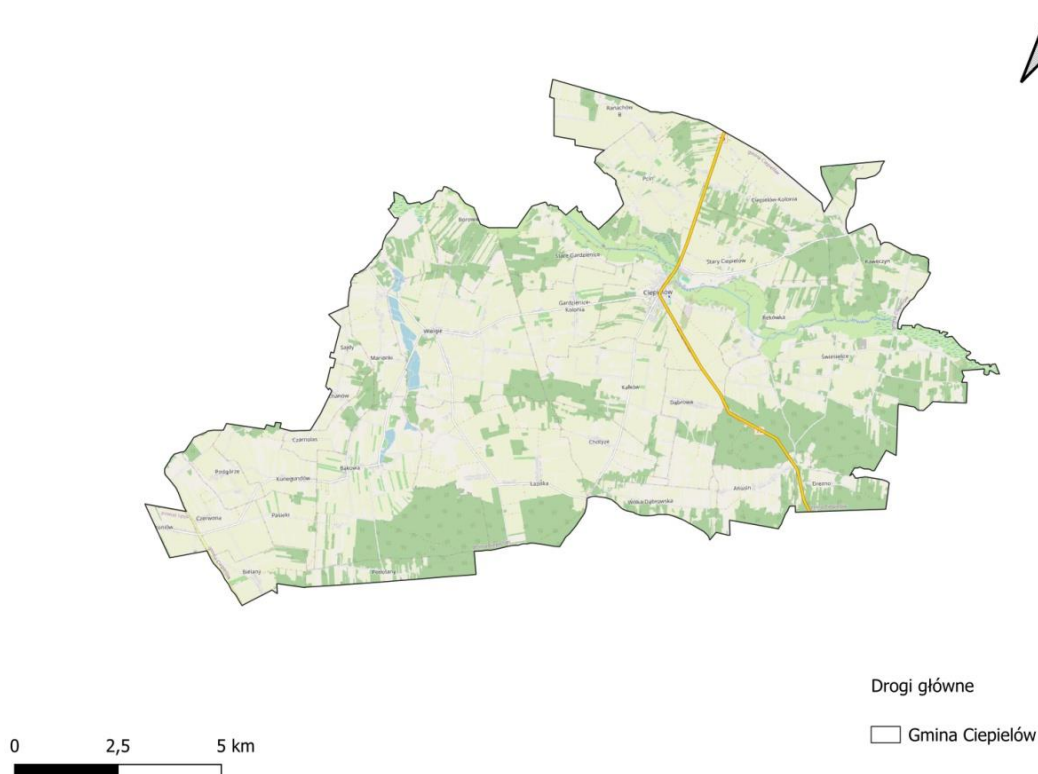
Źródło: Opracowanie własne

10.2. Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa

Ze względu na pokrycie terenów i zróżnicowane użytkowanie gruntów przy rozpatrywaniu przyszłych potencjalnych kierunków inwestycji i powiązań funkcjonalno-przestrzennych gminy Ciepiałów należy zwrócić uwagę na aspekty, takie jak:

- **Droga krajowa 79** jako jedyną istniejącą drogę krajową w gminie która jest cennym łącznikiem z innymi gminami oraz jest traktem komunikacyjnym łączącym miasta takie jak Katowice-Kraków oraz Warszawa-Kraków. Na jej trasie znajduje się co najmniej 40 większych ośrodków funkcjonalnych. Takie uwarunkowania powinny sprzyjać rozwojowi sektora gospodarczego wzdłuż trasy, co w przyszłości umożliwiłoby na stworzenie potencjalnej strefy przemysłowo-inwestycyjnych. W efekcie rozwój gospodarki skutkowałby nowymi miejscami pracy i rozwojem strefy społecznej. Przebieg drogi krajowej 79 przez gminę sprzyjać może także rozwojowi sektora turystyki. Skuteczne będzie promowanie tych obiektów na tablicach informacyjnych umieszczonych przy drodze. W celu efektywniejszego rozwoju gminy należy utrzymać jezdnię w dobrym stanie technicznym poprzez jej modernizację, zapewnić miejsca parkingowe oraz dobrą komunikację miejską. Plany inwestycyjne gminy zakładają

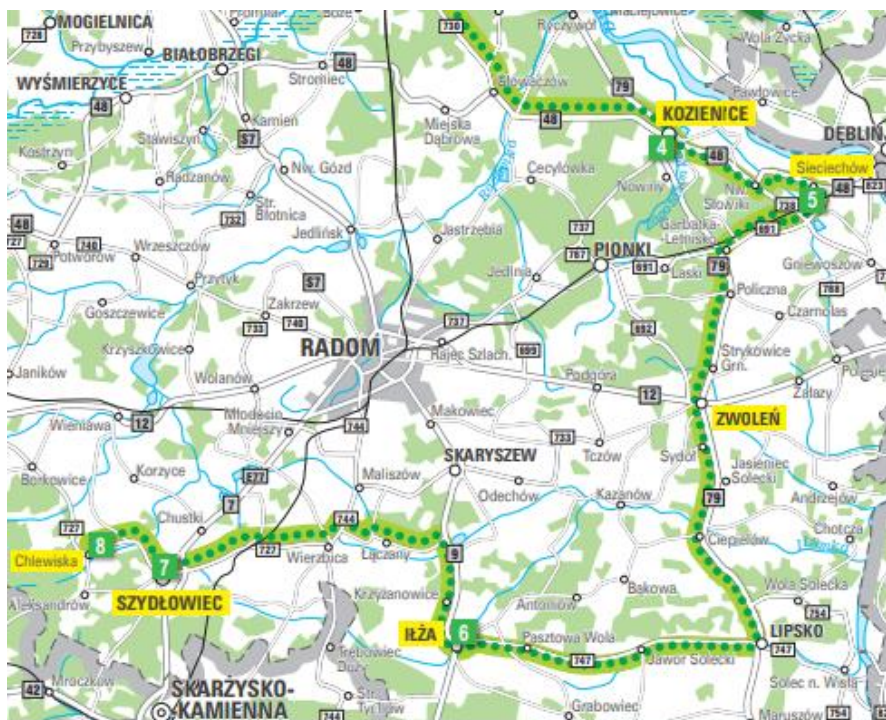
przebudowę licznych dróg w granicach gminy. Planowana jest także budowa obwodnicy miejscowości Ciepiałów.

Rys. 3 Przebieg drogi krajowej 79

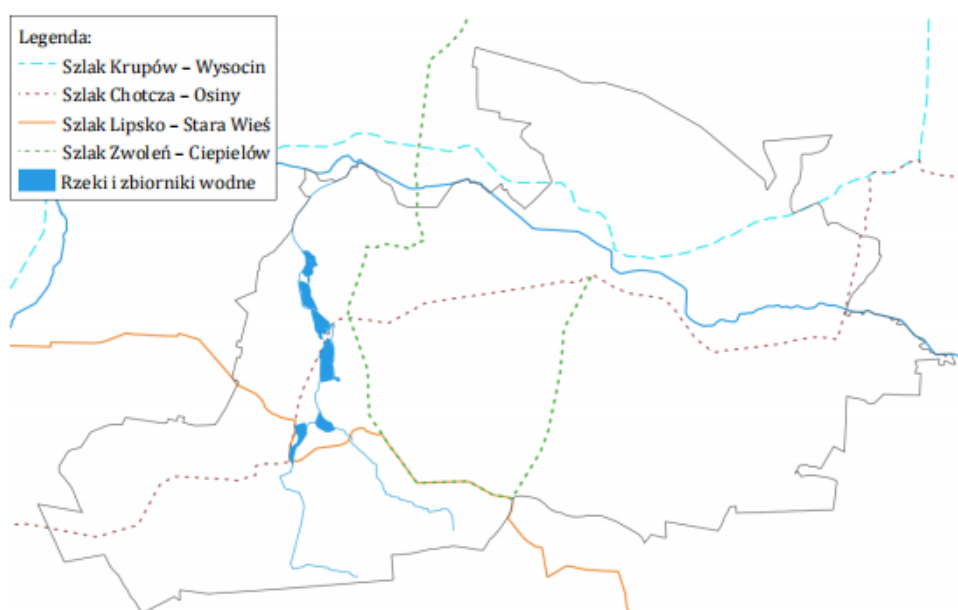
Źródło: Opracowanie własne

- **Wysoki potencjał turystyczny** przez bogate dziedzictwo historyczne oraz walory krajobrazowe mają wysoki wpływ na rozwój sektora turystyczno-rekreacyjnego. Przez samą gminę przebiega międzynarodowy szlak kulturowy Książąt Mazowieckich, który istotnie wpływa na potencjalny rozwój tego sektora nie tylko dla turystów, ale także mieszkańców. Na obszarze gminy znajduje się 18 zabytków, z czego połowę stanowią cmentarze. Rozwój turystyki sprzyja rozwojowi infrastruktury, usług, obiektów rekreacyjnych czy też organizacji imprez kulturowych sprzyjających aktywizacji społecznej i powstawaniu nowych miejsc pracy. Istniejąca sieć ścieżek rowerowych zostanie wzbogacona o nowe połączenia i infrastrukturę.

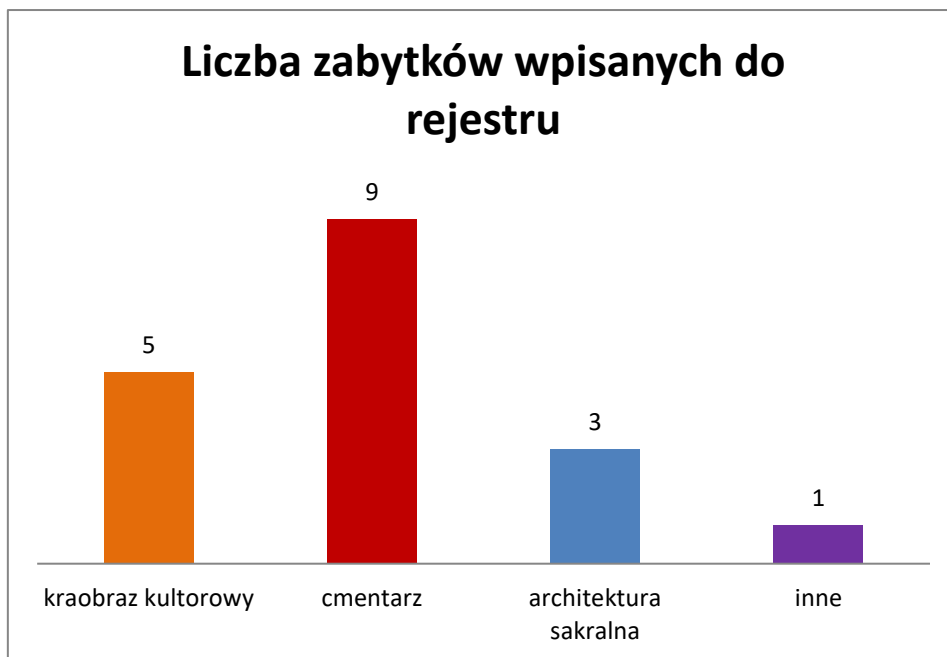
Rys. 4 Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna

Źródło: Przewodnik Turystyczny Szlak Ksiąząt Mazowieckich

Rys. 5 Mapa szlaków turystycznych przebiegających przez teren i w pobliżu gminy Ciepielów

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

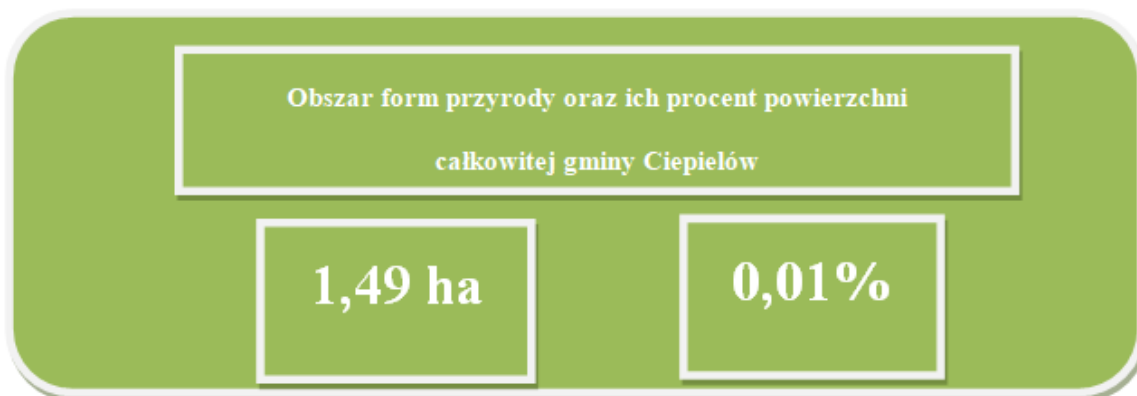

Rys. 6 Liczba zabytków wpisanych do rejestru

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ciepielow.geoportal-krajowy.pl

Potencjał przyrodniczy - Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Ciepiałów zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- Pięć Pomników Przyrody
- Dwa Użytki Ekologiczne nr 112, 113
- Lesistość gminy: 24,3% (poniżej średniej Polski)

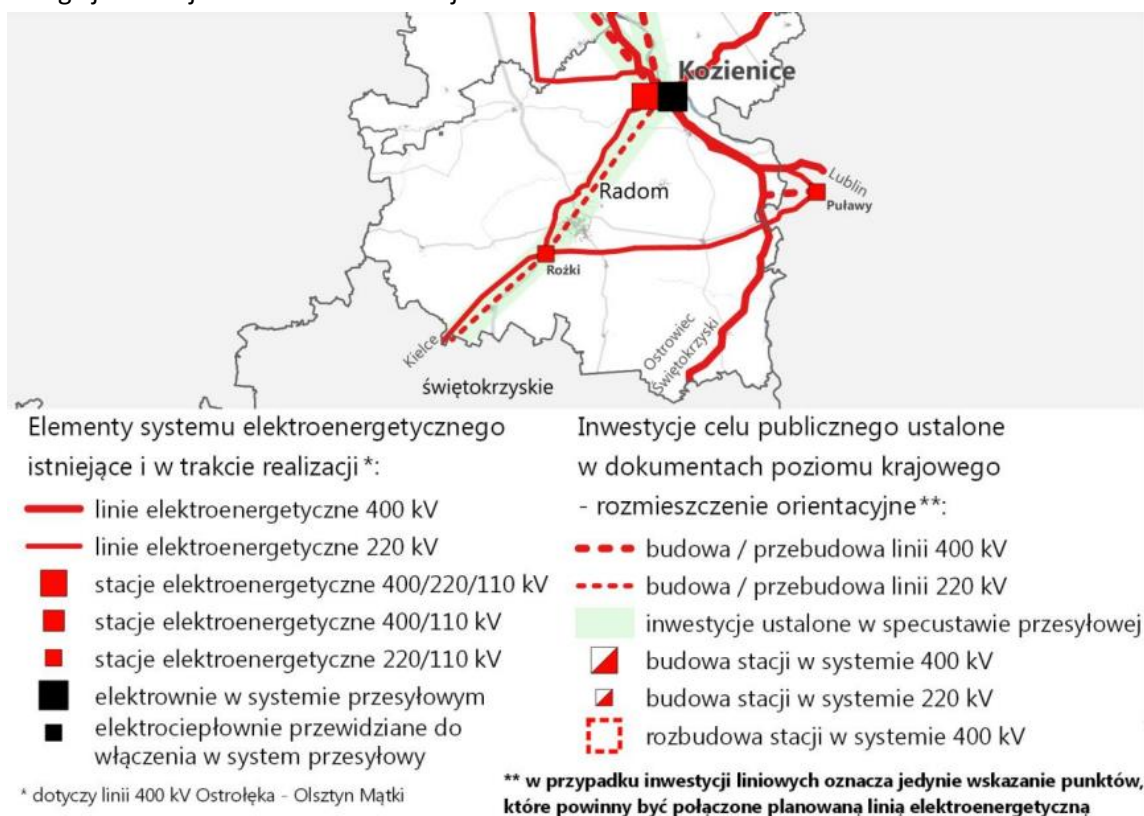
Rys. 7 Obszar form przyrody oraz ich procent powierzchni całkowitej gminy Ciepiałów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ciepielow.geoportal-krajowy.pl

- **Rolnictwo** jako dominująca klasa użytkowania terenu wpływa na konieczność uwzględnienia jego ukierunkowania w strategicznym planowaniu rozwoju gminy. Ważny jest rozwój rolnictwa zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Większość terenów jest poza zasięgiem urządzeń nawadniających, co może być potencjalną przyszłościową inwestycją. Należy promować ekologiczne, nowoczesne metody upraw i hodowli, w tym celu konieczne będą do podjęcia kroki w zakresie edukacji ekologicznej oraz dofinansowań dla rolników. Istotne będzie zachęcanie rolników do poszerzania możliwości zarobkowych poprzez promowanie agroturystyki. Sprzedaż lokalnych produktów, udostępnianie miejsc noclegowych nie tylko przyniesie korzyść samym właścicielom obiektu, ale także wpłynie na rozwój sektora turystyki i gospodarczego gminy. Dostęp do obszarów rolniczych jest utrudniony z powodu złego stanu nawierzchni dróg, należy podjąć działania w celu poprawy ich dostępności oraz stanu technicznego.

10.3. Infrastruktura techniczna

- **Energii elektroenergetyczna** - w gminie jest dostęp wyższych napięć o mocy 220 kV. Sieć przebiega wzdłuż gminy w kierunkach zachód-wschód, a głównym źródłem zasilania jest energia jest stacja i elektrownia w miejscowości Kozienice.

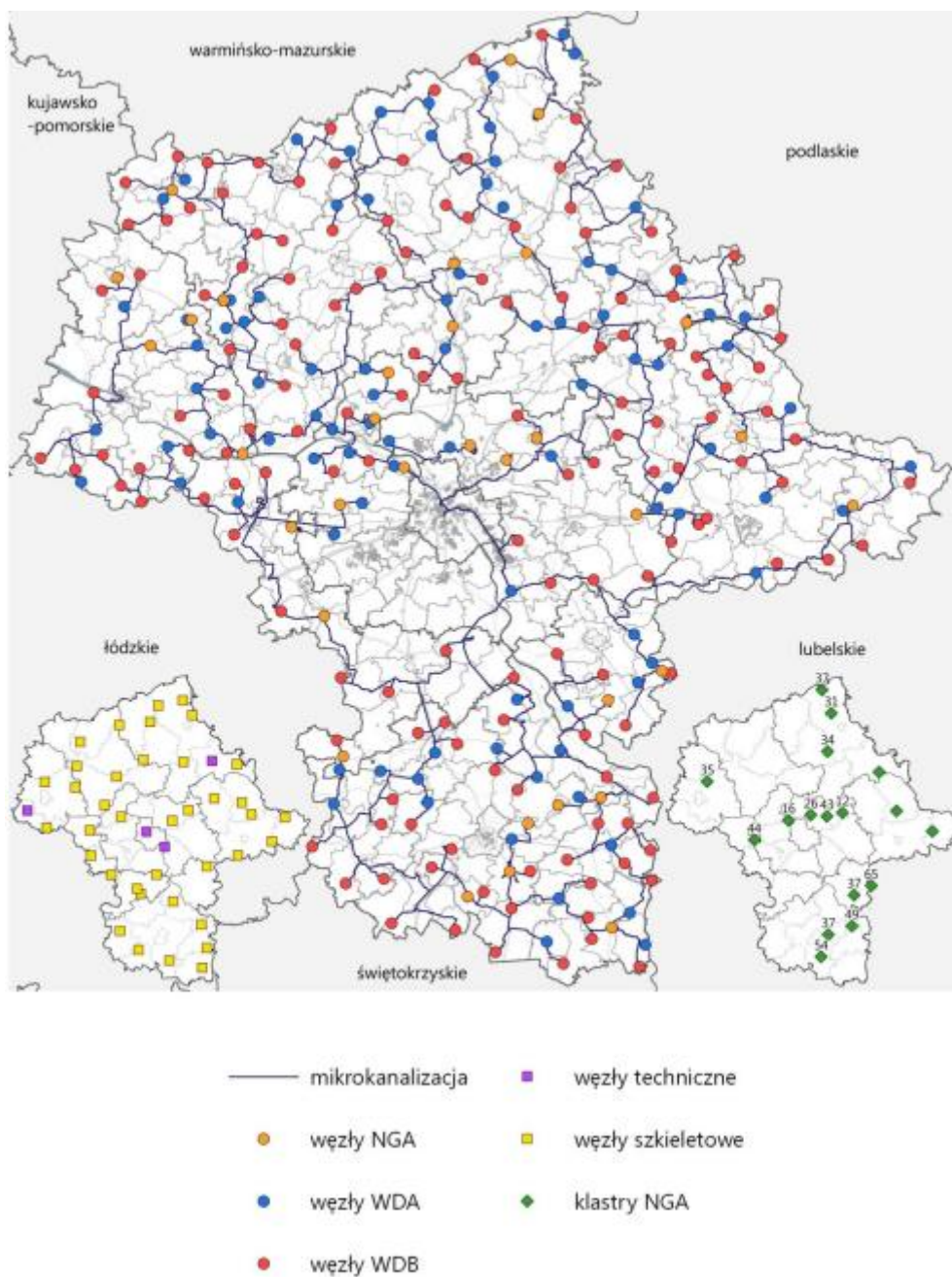
Rys. 8 Sieć elektroenergetyczna w województwie mazowieckim

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

- **Gazownictwo:** W gminie mieszkańcy nie mają podłączy do sieci gazowniczej.
- **Sieć wodno-kanalizacyjna:** Wysoki poziom zaopatrzenia ludności w podłącza do sieci wodociągowej, potencjalne dalsze inwestowanie w stacje wody. Niski stopień skanalizowania

gminy, brak oczyszczalni ścieków na terenie gminy. Potencjalne działania strategiczne to przyłączanie ludności do sieci kanalizacyjnej lub wspieranie w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków.

- **Cyfryzacja** w gminie Ciepiałów posiada węzły WDB.

Rys. 9 Sieć szkieletowa szerokopasmowego Internetu

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

10.4. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna jest bardzo ważnym elementem rozwojowym gminy. W gminie brak jest żłobków oraz szkół ponadpodstawowych. Maturzyści dojeżdżają do szkół ponad granicami gminy. W gminie znajduje się 3 placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Dr. Marianna Papużyńskiego w Cieluchowie
- Przedszkole w Cieluchowie
- Szkoła Podstawowa im. Płk. Władysława Owczarka w Bąkowej

Samorządowymi instytucjami kultury działającymi na terenie Gminy Cieluchów Gminny są Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna, wraz z Filią w Wielgim

Zagrożenie powodziowe:

Doliny cieków, w szczególności taras zalewowy Iłżanki, narażone są na potencjalne zalewy powodziowe i podtapianie w okresach długotrwałych, obfitych opadów i gwałtownych roztopów. Tereny te nie powinny być zabudowywane z uwagi na zagrożenie życia ludzi i zwierząt oraz utraty dóbr materialnych.. Część terenów objętych zmianą studium nr 3 położona jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz w granicach obszaru na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat).

11.Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Cieluchów

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego jest spójny z Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze oraz obejmuje kierunki rozwoju takie jak:

- Obszary funkcjonalne – granice i zasady zagospodarowania Struktura użytkowania terenu Strategiczne obszary produkcji rolniczej
- Podstawowe elementy sieci osadniczej Obszary funkcjonalne – granice i zasady zagospodarowania Struktury funkcjonalno-przestrzenne Struktura użytkowania terenu Strategiczne obszary produkcji rolniczej
- Struktura użytkowania terenu Podstawowe elementy sieci osadniczej Obszary funkcjonalne – granice i zasady zagospodarowania Struktury funkcjonalno-przestrzenne Powiązania transportowe
- Dostępność do usług (obszary problemowe)
- Infrastruktura energetyczna Infrastruktura wodno-kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków Gospodarka odpadami Ochrona środowiska i zasobów przyrody Obszary szczególnego zagrożenia powodzią Infrastruktura krytyczna – przedsiębiorcy
- Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego Turystyka
- Obszary funkcjonalne – granice i zasady zagospodarowania

W Planie uwzględniono również działania i projekty strategiczne, odnoszące się do obszaru województwa mazowieckiego, określone w SOR, w zakresie celów strategicznych:

- Cel I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- Cel II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- Cel III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, obszarów wpływających na osiągnięcie ww. celów SOR:
 - Kapitał ludzki i społeczny,
 - Cyfryzacja,
 - Transport,
 - Energia,
 - Środowisko,
 - Bezpieczeństwo narodowe,

W związku z przepisami wprowadzonymi ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, gmina Ciepiałów zobligowana jest do sporządzenia planu ogólnego do 31 grudnia 2025. Plan ogólny zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, będzie aktem prawa miejscowego co nadaje mu moc prawa lokalnie obowiązującego.

Zgodnie z danymi GUS (stan na 19.08.2024 r.) powierzchnia gminy objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 13 367,7 ha, co stanowi 100 % jej całkowitej powierzchni, natomiast projektowane przeznaczenie terenów ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przedstawia się następująco:

- tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej - 744 ha,
- tereny służące działalności gospodarczej (techniczno-produkcyjne i usługowe) - 36 ha,
- tereny komunikacyjne, rolnicze, tereny zieleni oraz lasy - 12 720 ha.

11.1. Obszar strategicznej interwencji (OSI)

Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. OSI są terytoriami, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian

Gmina Ciepiałów znajduje się w podregionie radomskim, który w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ został zakwalifikowany jako obszar strategicznej interwencji (OSI) o charakterze problemowym NUTS 3. Zgodnie z obowiązującą wersją załącznika nr 1 do KSRR 2030 pt. „Lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021 – 2027” gmina Ciepiałów **została** zakwalifikowana do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Kwalifikacja gminy jako zagrożonej trwałą marginalizacją oraz jako OSI o charakterze problemowym oznacza, że region ten boryka się z wyzwaniami, które utrudniają rozwój, wymagającymi skoordynowanych działań w ramach polityki rozwoju i planowania przestrzennego. Obszar gminy zagrożony jest trwałą marginalizacją pod względem kumulacji problemów ekonomicznych, co podkreśla konieczność podjęcia działań strategicznych w zakresie tego obszaru. Wyznaczone zostały w celu zniwelowania

istniejących problemów i barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji i poprawy warunków życia mieszkańców w podregionach województwa mazowieckiego. Interwencję w każdym OSI problemowym ograniczono do dwóch kluczowych obszarów tematycznych, których potencjał jest niedostatecznie wykorzystany bądź które z uwagi na kumulację niekorzystnych czynników, negatywnie oddziałują na pozostałe sfery życia społeczno-gospodarczego, uniemożliwiając efektywne wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych podregionów

„Radomski obszar strategicznej interwencji wyznaczył następujące cele:

1. Aktywizacji społeczno-gospodarczej obszaru poprzez:

- rozwój spójnej oferty inwestycyjnej, w tym zapewnienie terenów inwestycyjnych,
- wzmacnianie potencjału uczelni wyższych i instytucji naukowych, w tym w zakresie współpracy B+R, zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej,
- aktywizację osób bezrobotnych, m.in. poprzez działania na rzecz podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, wspieranie uczenia się przez całe życie, doradztwo zawodowe, kształcenie branżowe,
- rozwój instytucji otoczenia biznesu na rzecz wsparcia usieciowienia gospodarki i podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw,
- rozwój infrastruktury zdrowotnej, w tym leczenia specjalistycznego wraz z rozbudową szpitalnych oddziałów ratunkowych, rozwój szpitali powiatowych, budowa szpitala klinicznego,
- rewitalizację miast oraz rozwój usług wyższego rzędu.

2. Rozwoju infrastruktury transportowej poprzez:

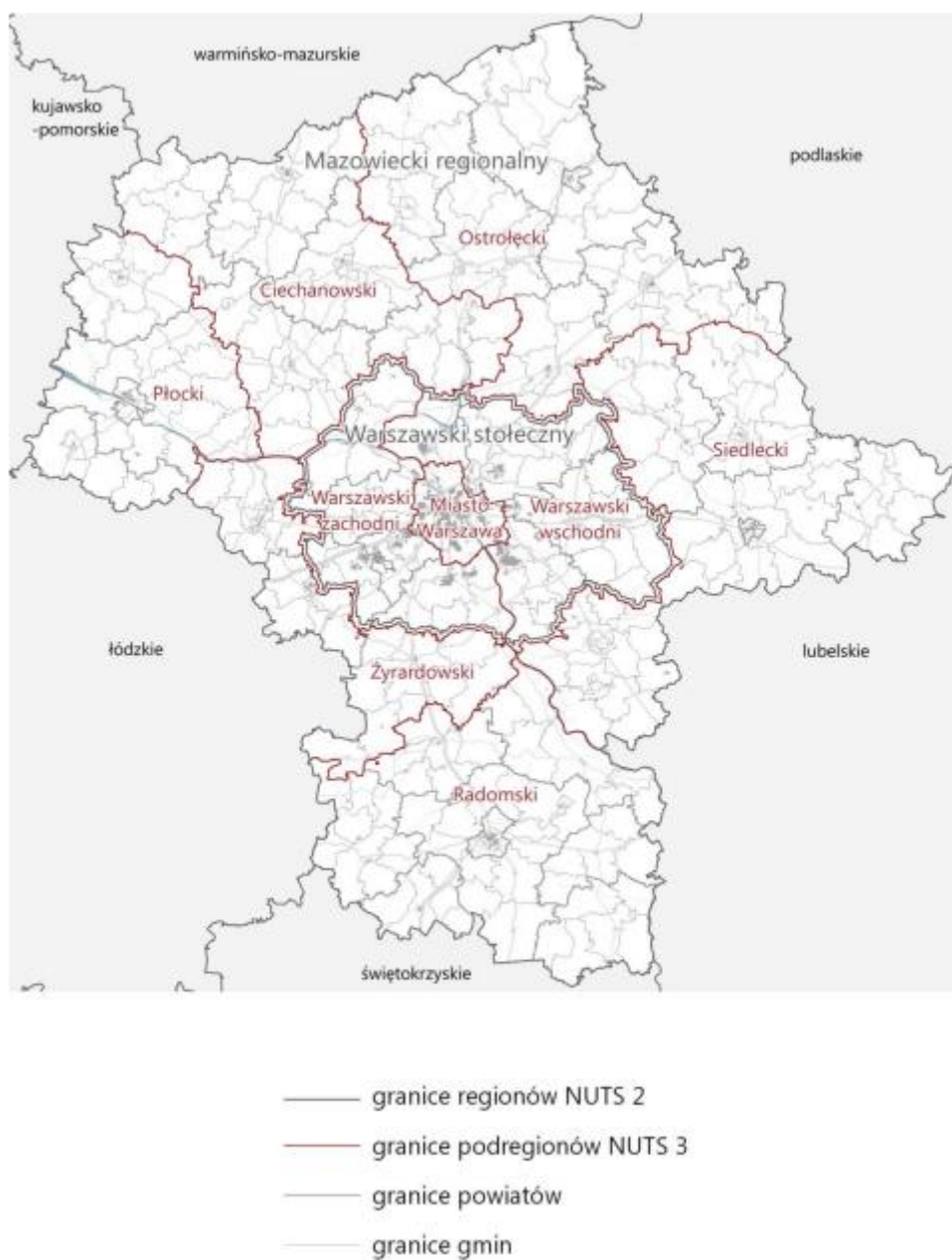
- rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych oraz uzupełnienie sieci przystanków w celu utworzenia atrakcyjnej oferty przewozowej,
- rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu publicznego, w oparciu o węzły przesiadkowe, w tym węzeł o znaczeniu regionalnym przy dworcu w Radomiu, wraz z możliwością budowy systemu tramwajowego,
- rozwój strefy okołolotniskowej oraz budowa bazy logistycznej, wykorzystującej węzłowe położenie Radomia w istniejącej i planowanej sieci transportowej kraju,
- budowę i rozbudowę dróg krajowych i wojewódzkich, w tym mostów przez Wisłę,
- budowę obwodnic w celu eliminacji uciążliwości transportu samochodowego i poprawy bezpieczeństwa ruchu,
- budowę sieci dróg dla rowerów o znaczeniu komunikacyjnym i turystycznym, zapewniającą połączenie między miejscowościami podregionu oraz siecią europejskich tras rowerowych EuroVelo,

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) to pojęcie, które dotyczy relacji zachodzących między miastem a jego otoczeniem. W przypadku Radomia jako średniego miasta pełniącego funkcje społeczno-gospodarcze niezbędne jest efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału i wzmacnianie współpracy w obszarach funkcjonalnych, tak aby miasta te mogły pełnić rolę biegunów wzrostu w swoim otoczeniu w skali subregionalnej. Efektywna współpraca i współzarządzanie w miejskich obszarach funkcjonalnych, skoncentrowana na niwelowaniu ponadlokalnych problemów i barier rozwojowych, przyczyni się do wzmocnienia powiązań funkcjonalnych między miastami i obszarami otaczającymi, w tym w wymiarze miasto – obszary wiejskie. Pozwoli to na włączenie obszarów

wiejskich w procesy rozwojowe i pobudzenie gospodarcze tych obszarów, zwłaszcza gmin zaliczonych do grupy obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, wskazanych na poziomie krajowym. W przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, kluczowe będzie zatrzymanie lub przynajmniej spowolnienie utraty ich dotychczasowych funkcji oraz rozwój nowych gałęzi gospodarki, które pozwolą na wzmocnienie ich pozycji konkurencyjnej oraz poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej, przy jednoczesnej poprawie stanu środowiska. Sprzyjać temu będą działania skoncentrowane w szczególności na:

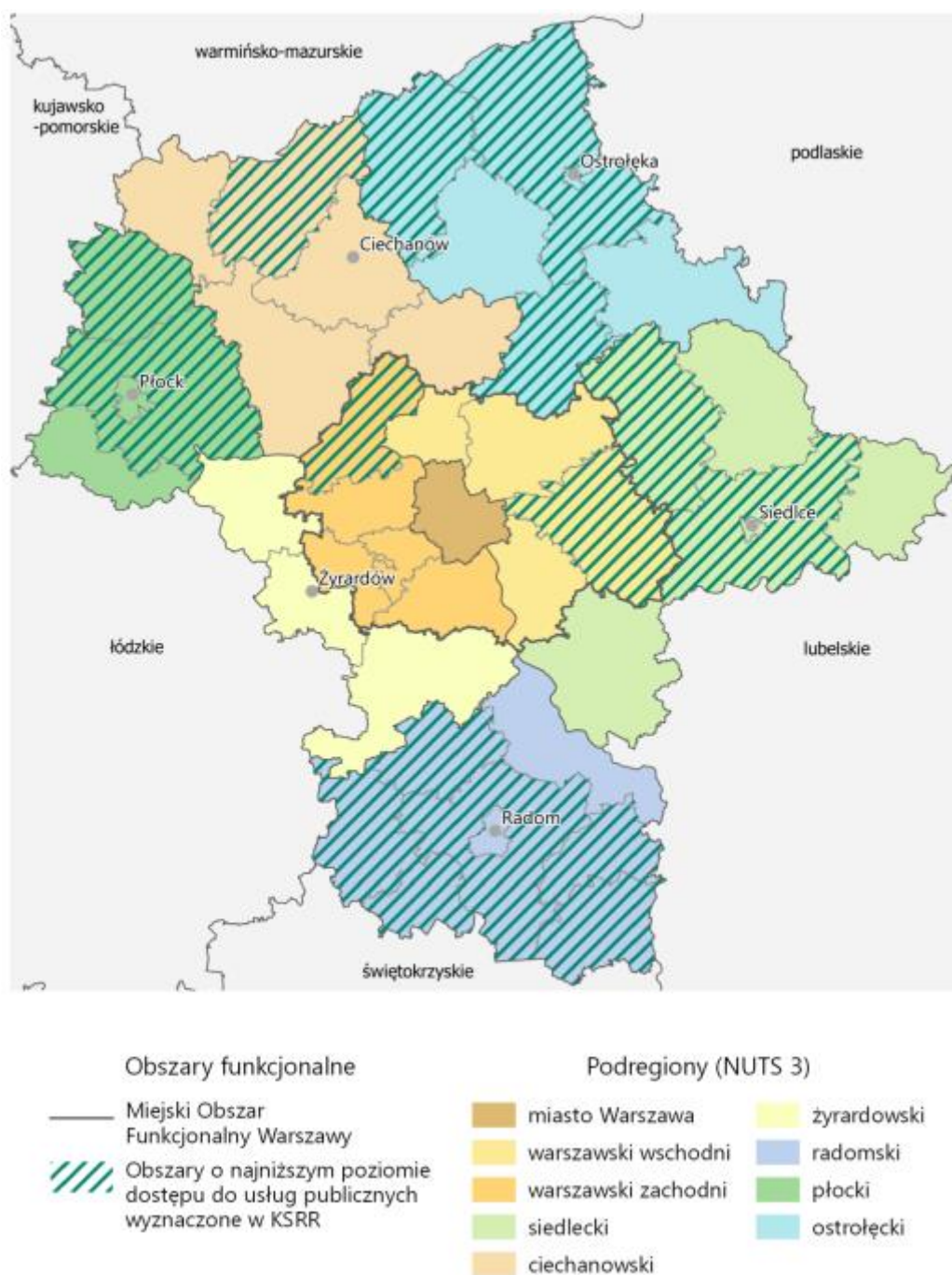
- rozwoju transportu publicznego w skali ponadlokalnej na rzecz niwelowania wykluczenia transportowego, zwłaszcza małych miast i obszarów wiejskich;
- rozwoju lokalnych rynków pracy i aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej i doradztwa zawodowego w celu zapewnienia równowagi popytowo-podażowej na rynku pracy i niwelowania zjawiska bezrobocia strukturalnego;
- zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej i rozwoju przedsiębiorczości w celu rozwoju nowych gałęzi gospodarki, w tym w zakresie przemysłów przyszłości oraz czystych, zielonych inwestycji;
- zapewnieniu wysokiej dostępności usług publicznych i infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach zmagających się z problemem spadku liczby ludności, w przypadku których współpraca ponadlokalna przyczyni się do poprawy efektywności prowadzonych działań;
- podniesieniu jakości życia dzięki rewitalizacji obszarów zdegradowanych i włączenia społecznego grup zmarginalizowanych i wykluczonych;
- poprawie jakości środowiska przyrodniczego m.in. w oparciu o rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, efektywność energetyczną, inwestycje w OZE, likwidowanie źródeł niskiej emisji oraz transport bezemisyjny i niskoemisyjny.”¹

¹ Tekst cytowany z opracowania pt.: „STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+
Innowacyjne Mazowsze”

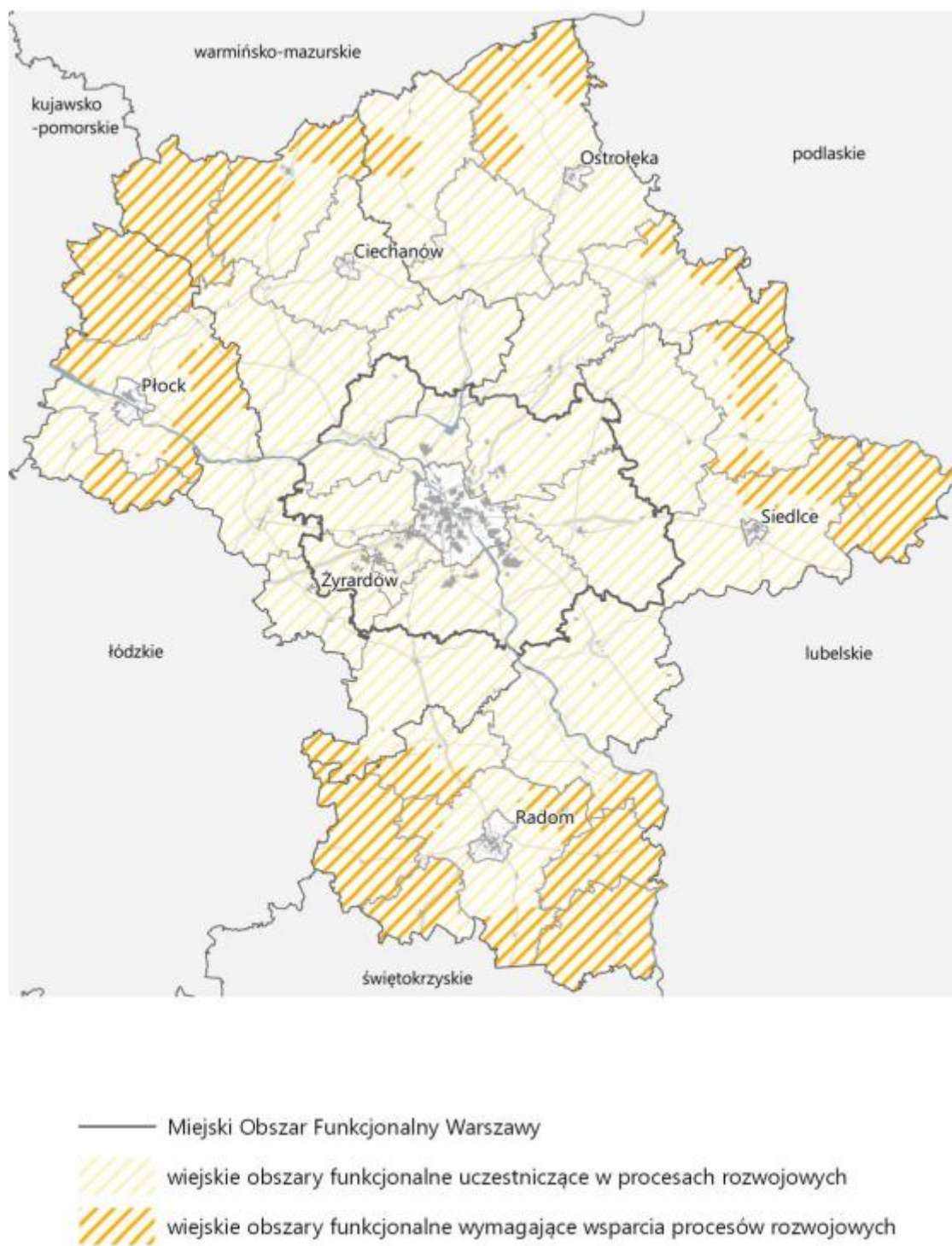
Rys. 10. Podział administracyjny i statystyczny

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

Rys. 11 Obszary funkcjonalne – MOFW oraz obszary o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

Rys. 12 Wiejskie obszary funkcjonalne Źródło: opracowanie MBPR na podstawie KPZK 2030

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

11.2. Strategiczne obszary produkcji rolniczej

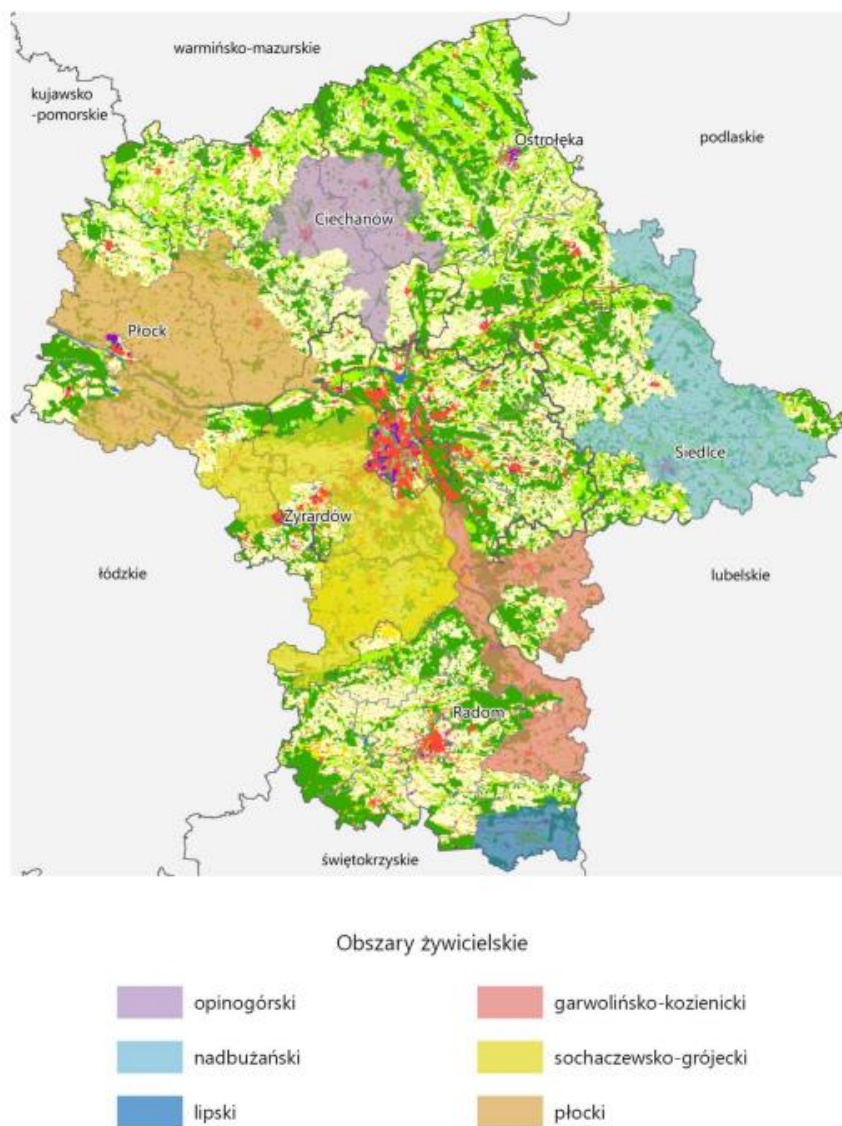
„W województwie mazowieckim wyróżnia się strategiczne obszary żywicielskie (SOŻ), które stanowią nie tylko o samowystarczalności żywnościowej województwa, ale są również obszarami o znaczeniu ponadregionalnym. Powiat lipski, w którym znajduje się gmina Cielielów została zakwalifikowana do tej kategorii. Jako SOŻ ma szczególne znaczenie dla produkcji żywności o wysokim potencjale przyrodniczym, ukierunkowanym rolnictwem przynoszącym towary rolnicze wysokiej jakości.

W zakresie zrównoważonego kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Planie uwzględnia się działania:

- przeciwdziałanie nadmiernemu przeznaczaniu gruntów rolnych na inne cele poprzez uwzględnianie w SUIKZP uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz przeciwdziałanie przeznaczaniu przez gminy gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze w MPZP z uwzględnieniem struktury użytków rolnych oraz uwzględnianie położenia i sąsiedztwa w procesie decyzyjnym;
- ochronę przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (predestynowanych do pełnienia funkcji żywicielskich o strategicznym znaczeniu w województwie mazowieckim, ze szczególnym uwzględnieniem: Równiny Łowicko-Błońskiej, Wysoczyzn: Ciechanowskiej, Płońskiej i Siedleckiej, rejonu Grójca oraz obszarów nadwiślańskich w powiatach: garwolińskim, kozienickim i lipskim);
- ograniczanie przeznaczania najlepszych gleb pod uprawy roślin energetycznych;
- przeciwdziałanie fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw, w tym scalanie gruntów i zagospodarowanie poscaleniowe;
- zachowywanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowywanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności;
- wzmacnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej oraz zwiększanie towarowości gospodarstw rolnych w celu utrzymania wysokiego poziomu i jakości produkcji rolniczej tych obszarów;
- upowszechnianie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego;
- działania na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez budowę i renowację infrastruktury nawadniającej i odwadniającej;
- upowszechnienie działań polegających na wdrożeniu zapisów Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, tzw. programu azotanowego¹¹⁵.²

² Tekst cytowany z opracowania pt.: „STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+

Innowacyjne Mazowsze”

Rys. 13 Obszary predestynowane do pełnienia funkcji żywicielskich o strategicznym znaczeniu

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego 2018

11.3. Podsumowanie

Przewiduje się rozwój przestrzenny gminy Ciepiałów zarówno w charakterze jakościowym (zagospodarowanie przestrzenne, modernizacja infrastruktury), jak i ilościowym (nowe tereny pod zabudowę gospodarczą, mieszkaniową i turystyczno-rekreacyjną). Planowane są działania w celu rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej i komunikacyjnej, co podniesie atrakcyjność gminy pod względem mieszkaniowym, jak i inwestycyjnym. Strategiczne zadania do roku 2030 w ramach polityki rozwoju i planowania przestrzennego docelowo powinny skutkować zmianą statusu gminy ze zagrożonej trwałą marginalizacją na niezagrożoną.

12. Ramy finansowe i źródła finansowania

Ramy finansowe mają charakter potencjalny i prognostyczny i zostały oparte na dochodach i wydatkach gminy, źródła finansowania, możliwości pozyskiwania dofinansowań pozabudżetowych. Strategia Rozwoju Gminy Ciepiałów do 2030 roku realizowana będzie przy wykorzystaniu planów inwestycyjnych gminy, które zostały opracowane w ramach dokumentu pn. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ciepiałów (WPF) na lata 2022-2025 oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Mazowieckiego. Dokument ten zawiera szczegółowy kosztorys i harmonogram przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w krótkoterminowej perspektywie (najczęściej kilkuletniej). Do każdego z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć opracowywany jest również montaż finansowy, na podstawie którego dane zadanie jest finansowane. Według Wieloletniej prognozy finansowej przewidywania odnośnie dochodu ogółem gminy są negatywne i spadną z 46 142 442 zł do 28 127 340,00 zł, co wskazuje na potrzebę działania gminy w kierunku zmian przynoszących zyski.

Zgodnie z planem zamieszczonym w dokumencie Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ciepiałów (WPF) na lata 2022-2025 jednostką odpowiedzialną lub koordynującą realizację przedsięwzięć będzie Urząd Miasta i Gminy Ciepiałów. Jako zasadnicze źródła finansowania Strategii w ramach celów strategicznych wymienia się środki pochodzące z;

- Budżetu państwa,
- Samorządu wojewódzkiego,
- Rządowego Programu Funduszu Rozwoju Dróg,
- Budżetu krajowego, w tym z Funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- funduszy europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne poziomie krajowym i regionalnym),
- innych funduszy ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- sektora prywatnego,
- Konserwatora zabytków,
- NFOŚiGW, WFOŚiGW, PGWWP, ARiMR
- instrumentów finansowych m.in. pożyczek i kredytów
- dodatkowych form wsparcia dostępnych w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.
- NFOŚiGW, WFOŚiGW, PGWWP, ARiMR
- Środków unijnych:
 - RPOW na lata 2014-2020,
 - środków w ramach polityki spójności na lata 2021-2027:
 - regionalnego programu operacyjnego województwa mazowieckiego
 - krajowe programy operacyjne: fundusze europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027;
 - wspólna polityka rolna UE;

- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- Europejski Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach instrumentu NextGenerationEU;
- programy Komisji Europejskiej,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza na lata 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza
- Fundusze międzynarodowych instytucji finansowych (EBI, EBOR, Bank Światowy i in.).

Kierunki działań zaplanowane do realizacji zostaną sfinansowane w stopniu, który umożliwi warunki finansowe.

13. System wdrażania oraz monitorowania, ewaluacji, aktualizacji Strategii w kolejnych latach

13.1. System wdrażania

Prawidłowy proces wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów opiera się na współpracy władz lokalnych z mieszkańcami regionu. Strategia będzie wyrażana etapowo, w okresie lat 2024-2030. Struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii w gminie Ciepiałów obejmuje następujące podmioty:

Organy gminy:

- Burmistrz Miasta i Gminy Ciepiałów (organ wykonawczy),
- Zastępca Burmistrza (organ doradczy),
- Rada Gminy (organ uchwałodawczy),
- Sekretarz Miasta i Gminy Ciepiałów,
- Skarbnik Miasta i Gminy Ciepiałów.

Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie i koordynację strategii:

- Podmiot zarządzający wdrażaniem strategii i jej koordynowaniem,
- Komórki organizacyjne Urzędu Gminy oraz jednostki organizacyjne gminy.

Referaty Urzędu Gminy:

- Referat Finansowy,
- Referat Prawno-Organizacyjny Rozwoju i Inwestycji,
- Referat Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Jednostki gminne wspierające wdrażanie strategii:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepiałowie,
- Gminny Ośrodek Kultury,

- Biblioteka Publiczna,
- Szkoły podstawowe,
- Przedszkola.

Wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w strategii rozwoju.

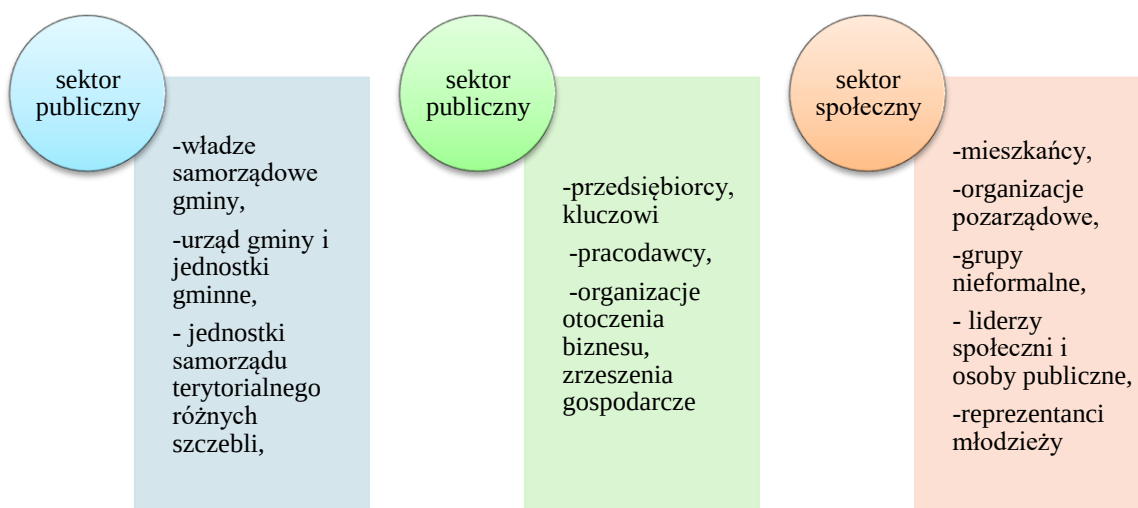
Tab. 19 Podział zadań podczas wdrażania Strategii

Burmistrz UMiG Ciepiałów	Rada gminy UMiG Ciepiałów	Referat RF, RPORiI, RRGKiOŚ	Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie i koordynację strategii	Jednostki gminne wspierające partnerzy
Organ wykonawczy	Organ uchwałodawczy	Wykonawca	Wykonawca	Wykonawca
Stymulowanie działań Integrowanie zasobów	Wsparcie merytoryczne przy podejmowaniu decyzji strategicznych oraz ewaluacji	Koordynowanie, monitorowanie realizacji zadań oraz pozyskiwanie sfinansowań	Realizacja i koordynacja inwestycji	Realizacja inwestycji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny,”

13.2. Monitoring i ewaluacja

Strategia jest dokumentem, który należy monitorować i w miarę potrzeb aktualizować, w momencie nadchodzących zmian lub wykrycia nieprawidłowości czy niezgodności. Jest to niezbędny wymóg strategii, którego celem jest weryfikacja postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Jest wskaźnikiem skuteczności i słuszności założonych celów we wdrożonej Strategii. W proces wdrażania strategii zaangażowane są trzy główne grupy przedstawione na rysunku poniżej.

Rys. 14 Zaangażowanie grupy w proces wdrażania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny,”

Do systemu wdrażanie Strategii należą dwa elementy:

1. **Monitoring, który** obejmuje zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Monitoring wdrażania strategii jest niezbędnym elementem procedury, który kontroluje postęp realizacji projektów w ramach celów strategicznych oraz ocenia i identyfikuje trudności, z którymi mierzy się gmina w czasie ich realizacji. Rolą monitoringu jest również ocena zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za jej wdrażanie. Oceniana jest również efektywność i w razie potrzeby wprowadzanie udoskonaleń w planie.

Obejmuje:

- Zbiór danych i informacji do dalszych analiz realizacyjnych,
- Analizę realizacyjną,
- Raportowanie roczne,
- Ocena porównawcza osiągniętych rezultatów
- Ocena rozbieżności pomiędzy założeniami, a rezultatami,
- Planowane korekty, aktualizacje.

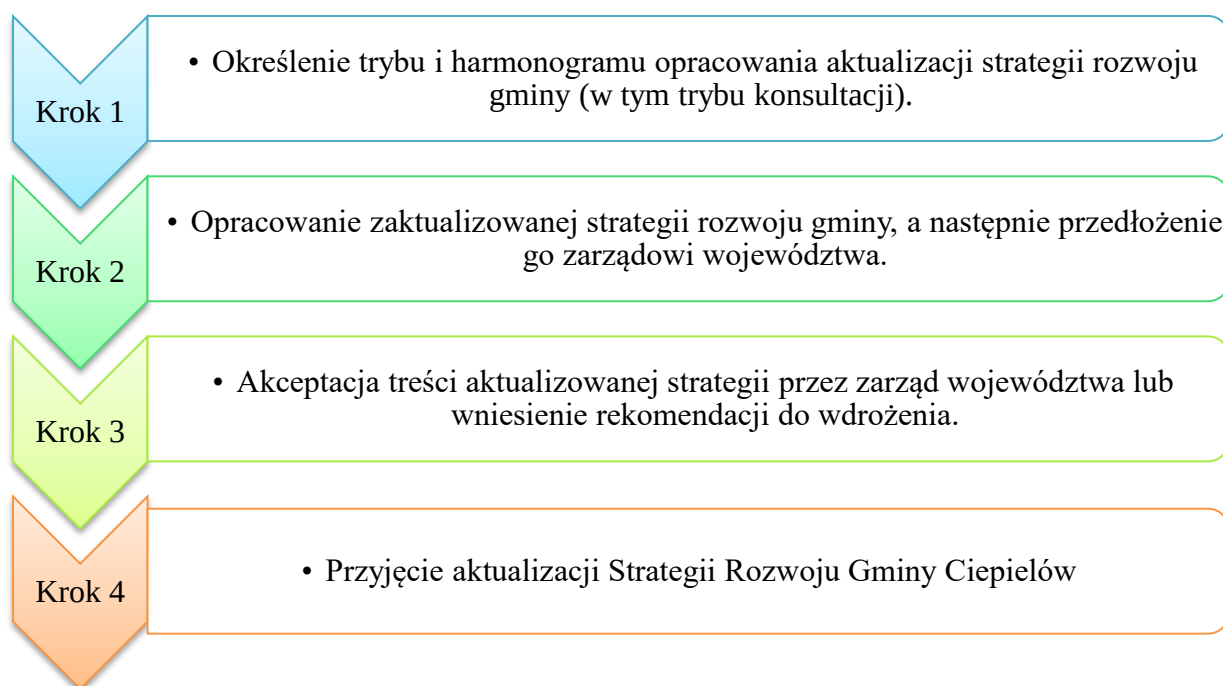
2. **Ewaluacja**, która obejmuje obiektywną ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Jest rekomendowanym działaniem, które stanowi skuteczne narzędzie nadzoru nad realizacją założeń Strategii i dostarcza informacji na podstawie danych z monitoringu. Ewaluacja opiera się na podstawie czterech elementów: trafności, skuteczności, efektywności oraz spójności. Jej celem jest dostarczenie rzetelnych i przydatnych informacji, służących wsparciu procesu decyzyjnego, którego końcowa decyzja określa, czy wdrożona strategia jest zgodna ze wcześniejszymi ustaleniami. Ewaluacja zakłada wprowadzenie rekomendacji korekt do dokumentu strategicznego.

Obejmuje:

- Ocenę i zgodność procesu wdrażania Strategii z założonymi kierunkami działań oraz jej sposobu,
- Identyfikację potencjalnych zagrożeń, które mogą obniżać skuteczność realizacji założeń Strategii,
- Ocenę skuteczności i efektywności wdrażanych założeń oraz rezultatów,
- Wpływ realizowanych zadań na życie mieszkańców.

13.3. Aktualizacja

Aktualizacja niniejszej strategii powinna mieć miejsce w momencie wystąpienia istotnych czynników, które nie były brane pod uwagę w pierwotnej wersji dokumentu. Strategia powinna również zostać zaktualizowana w przypadku zmiany założeń strategii rozwoju województwa, które spowodują brak spójności z niniejszym dokumentem. Kroki w razie stwierdzenia niezgodności przedstawione na rysunku poniżej zostały umocowane prawnie w Art. 10f. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Rys. 15 Podstępowanie w ramach stwierdzonej niezgodności w realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Art. 10f. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

14. Spis rysunków

Rys. 1 Wskaźniki wykorzystane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów	34
Rys. 2 Użytkowanie terenu w gminie Ciepiałów	53
Rys. 3 Przebieg drogi krajowej 79	54
Rys. 4 Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna	55
Rys. 5 Mapa szlaków turystycznych przebiegających przez teren i w pobliżu gminy Ciepiałów	55
Rys. 6 Liczba zabytków wpisanych do rejestru	56
Rys. 7 Obszar form przyrody oraz ich procent powierzchni	56
Rys. 8 Sieć elektroenergetyczna w województwie mazowieckim	57
Rys. 9 Sieć szkieletowa szerokopasmowego Internetu Źródło:	58
Rys. 10. Podział administracyjny i statystyczny.....	63
Rys. 11 Obszary funkcjonalne – MOFW oraz obszary o najniższym poziomie dostępu do usług publicznych.....	64
Rys. 12 Wiejskie obszary funkcjonalne Źródło: opracowanie MBPR na podstawie KPZK 2030	65
Rys. 13 Obszary predestynowane do pełnienia funkcji żywicielskich o strategicznym znaczeniu	67
Rys. 14 Zaangażowanie grupy w proces wdrażania	70
Rys. 15 Podstępowanie w ramach stwierdzonej niezgodności w realizacji Strategii	72

15. Spis tabel

Tab. 1 Wyzwania dla rozwoju gminy Ciepiałów	17
Tab. 2 Schemat analizy SWOT	19
Tab. 3. Analiza SWOT – wymiar społeczny	19
Tab. 4. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy	21
Tab. 5 Analiza SWOT – wymiar przestrzenny	22
Tab. 6 Związek-przyczynowo skutkowy zidentyfikowanych problemów	23
Tab. 7 Cele strategiczne dla gminy Ciepiałów	26
Tab. 8 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora społecznego	27
Tab. 9 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora gospodarczego.....	29
Tab. 10 Cele operacyjne w wymiarze społecznym dla sektora przestrzennego	29
Tab. 11 Wskaźniki produktu dla gminy Ciepiałów	35
Tab. 12 Wskaźniki rezultatu dla gminy Ciepiałów	36
Tab. 13 Wskaźniki oddziaływań dla gminy Ciepiałów	38
Tab. 14 Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Gminy Ciepiałów do 2030 roku	41
Tab. 15. Przedstawienie w formie wizualnej korelacji założeń strategicznych w/w założeń .	44
Tab. 16 Korelacja założeń strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Lipskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ciepiałów do 2030 roku	46
Tab. 17 Przedstawienie w formie wizualnej korelacji założeń strategicznych w/w założeń ..	47
Tab. 18 Dokumenty wykonawcze o charakterze gminnym w gminie Ciepiałów	49
Tab. 19 Podział zadań podczas wdrażania Strategii	70